

KONAK

TARİH VE SANAT
UCA DAĞLAR
KİTABA DAİR
ARKAS SANAT
400 YILLIK DOSTLUK

Merhaba

İzmir, onu seyre daldığımızda, özümüze yeni ilmekler atmamıza olanak tanıyan renkler, simgeler ve figürlerle dolu...

Bir sanat eserine bakar gibi temaşa eylenen şehrimize her bakışta, yeni yaşanmışlıklar birikiyor ve eksik parçalar tamamlanıyor. Sanat eserleridir her birimizi sınayan da estetimizi ortaya koyan da... Yürüdükçe büyüdüğümüz bir yolculuktayız ve bu yolculuğumuzda şehrimiz, her gün yeniden seyre daldığımız yanlarıyla bizlere yeni bakış açıları sunuyor.

Sanatın ve kültürün başat unsur olması için çalışıyoruz. Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün, "Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür" deyişinin karşılığını vermek en büyük sorumluluğumuzdur.

Kültürel faaliyetlerimiz arasında yer alan ve İzmir'e, nesnel bir bakış açısı aktaran dergimiz KNK'nın kış sayısını da kültürümüze bağlılığımızın bir ifadesi olarak hazırladık. Dergimizde, şehrimizin ilgi çekici alanları ve kültürel hayatımıza değer katan isimlerine dair renkli pasajlar bulacaksınız.

Ege Üniversitesi bünyesinde yer alan Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi'nin hikayesini aktarıyoruz sizlere. Bu müzemizdedir içine dünyaları sığdırdığımız, en küçük kitabımız. Tarihi değerlerimizi ayağı kaldırmayı da kültürümüzün bir parçası sayıyoruz. Bu çerçevede Basmane Sementi'ndeki tarihi Kılıoğlu Han'ı restore ettik ve bu kez kültür ve sanat mekanı olarak tasarladık. Tarihi mekanın açılışını da seçkin bir sergiyle gerçekleştirdik. Bu gayretimiz de dergimiz sayfalarında yer alıyor. Şehrimizden uluslararası alana sanatçılar yetiştiren Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü'nün Başkanı Prof. Dr. Berrak Taran ile yapılan röportaj, hocamıza saygı niteliğinde.

Arkeoloji biliminin İzmir'in yaşına dair yaptığı bilimsel kazılar, kanun yapım ustamız, Arkas'ın şehrimize kazandırdığı yeni müze ve birbirinden ilgi çekici daha pek çok konu, dergimiz KNK'nın kış sayısında sizlerle.

Keyifli okumalar dilerim...

Nilüfer ÇINARLI MUTLU
Konak Belediye Başkanı

i ç i n d e k i l e r

8 SONSUZ SEVGİ

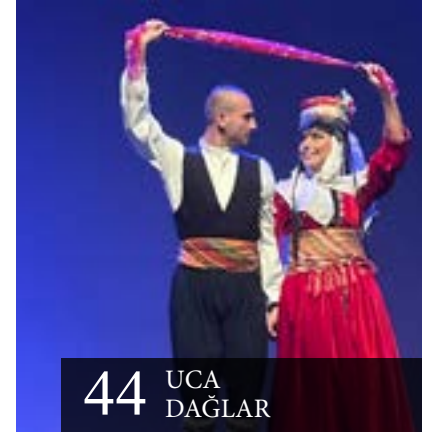
12 ARKAS SANAT GÖZTEPE

20 400 YILLIK DOSTLUK

40 BU KANUN BAŞKA KANUN

44 UCA DAĞLAR

48 PROF. DR. BERRAK TARANÇ

24 KİTABA DAİR

32 ÇİZGİLER ÖZGÜR DÜŞÜNCE İÇİN

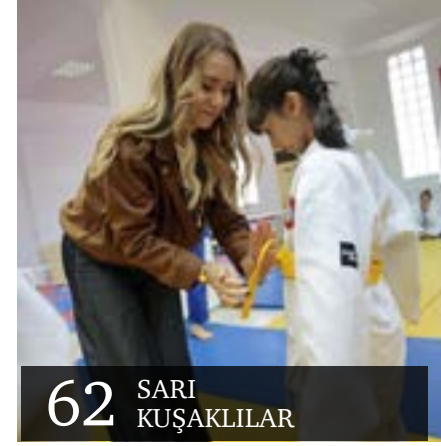
34 TARİH VE SANAT

38 İLBER ORTAYLI KÜTÜPHANESİ

56 ÜÇ YÜZ BİN YIL

62 SARI KUŞAKLILAR

64 BİR AFİŞTEN FAZLASI

KNK

2025 *Kış*

Konak Belediyesi
Adına Sahibi
Mimar
NİLÜFER ÇINARLI MUTLU
Konak Belediye Başkanı

Yayın Koordinatörü
OZAN YAYMAN
(Sorumlu Yazı İşleri Müdürü)

Editör
İPEK YAŞAR
TEODORA HACUDİ

Görsel Tasarım
FATİH AKUZUN

Basın Yayın
FIRAT SOYLU

Kültür Sanat
SİMGE ELDENİZ

Hukuk Danışmanı
UMUTCAN AKGÜN

Yönetim Yeri: İzmir Konak Belediyesi
Dokuz Eylül Meydanı No:11 Basmane / İZMİR
Tel: +90 232 484 53 00
www.konak.bel.tr
knkdergi@konak.bel.tr
Yayın Türü: Yerel Süreli – Üç ayda bir yayımlanır, para ile satılmaz
Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

66 ZEYTİNLİKLER
TEBESSÜM KOKAR

72 YILANPANCARI DA
BULUNDU

74 BİR KİTAP
BİR TANITIM

Cumhuriyetimizin kurucusu, önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü, ebediyete uğurlayışımızın 87. yılında da saygı, özlemle ve minnet ile andık. Bizlere özgür bir yurt, aydınlık bir ülke armağan eden Ata'mız için düzenlediğimiz etkinliklerde çocuklarımız ve gençlerimizin çoğunlukta idi.

Sonsuz Sevgi

Konak Belediyesi olarak, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü'ne özel, sergiden tiyatroya, konserden performansa kadar çeşitli etkinlikler düzenledik. Hepsi anlam yüklü olan etkinliklere çocuklar ve gençler ağırlıklı olarak yer aldı. Mustafa Kemal Atatürk'ün sonsuzluğa uğurlanışının 87'nci yılında, Atatürk sevgisinin nesillerce süreceği ve hiçbir zaman bitmeyeceği vurgulandı. Program dahilinde gerçekleştirilen, "Hanri Benazus Atatürk Fotoğrafları Sergisi" duygusal anlar yaşattı. Dokuz Eylül Üniversitesi Koleksiyonunun izlenime çıktığı sergide, Hanri Benazus'un seçkisinden Atatürk fotoğrafları ile Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinin Atatürk konulu resimleri yer aldı. Türkan Saylan Kültür Merkezi Sanat

Galerisi'nde açılışı gerçekleşen serginin küratörlüğünü Prof. Dr. Çınla Şeker ve Doç. Dr. Yurdağül Kılıç Gündüz üstlendi.

ATAYA ÖZLEM

Etkinlikler kapsamında, Beştepeler Sosyal Tesisleri'nde, şef Ruhsar Gencer yönetiminde, Çağdaş Yaşam Çocuk Korusu'nun, Atatürk Oratoryosu dinletisi sunuldu. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) İzmir Şubesi'nin kurduğu Çağdaş Yaşam Çocuk Korusu ve Konak Belediyesi iş birliğiyle 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü kapsamında hazırlanan Atatürk Oratoryosu, Beştepeler Sosyal Tesisleri'nde sahnelendi. Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu'nun da katıldığı anlamlı buluşmada Çağdaş Yaşam Çocuk Korusu üyesi 50 çocuk, Ruhsar Gencer'in şefliği ve orkestra eşliğinde sergiledikleri performansla ebediyete intikalinin 87. yılında Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı, sevgi ve özlemle andı. Mustafa Kemal Atatürk'ü anlatan şarkıları, marşları ve şiirleri hep bir ağızdan seslendiren minik yürekler, izleyenlere duygusal anlar yaşattı. Salonu dolduran Konaklılar, koroda yer alan çocukları ve öğretmenlerini uzun süre ayakta alkışladı.

MİNNETLE

Çocukların Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e duyduğu sevgiye ve taşıdıkları heyecana şahit olmanın kendisini çok duygulandırdığını belirten Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu, "Adil bir kent, eşit yurttaşlık diyerek yola çıktığım Konak'ta her mahalle eşit hizmet

alsın, çocuklarımız bir sokaktan diğerine özenmesin ve hepsi bu ülkenin eşit birer yurttaşı olsun istiyorum. Bu yolculukta Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği her an yanımızda. Onların yol arkadaşlığından çok razıyım. Bugün de burada İzmir'in farklı bölgelerinden gelen çocuklarımızı dinlemek için heyecanla bekliyorum. Atamızı saygıyla, özlemle ve sevgiyle anıyorum. Bugün ben, bir kadın belediye başkanı olarak bu görevi yapıyorsam, kadınlar her yerdeyse, çocuklarımız

özgürce eğitim alıyorsa bu Atamız sayesinde. O'nu minnetle anıyorum" dedi.

TEMELLER SAĞLAM

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği İzmir Şube Başkanı Aslı Tamtürk de "Atatürk, bugün yaşasaydı bu salonlarda mutlaka olurdu. Bu çocuklarla bir araya gelirdi, daha iyi eğitim almaları için imkanları Türkiye'nin dört bir noktasına ulaştırırdı. Eşitsizliğin e'sinden

bile bahsetmiyor olurduk, daha adil bir düzen içerisinde yaşardık. Ama o temelleri attı. Bu çocuklar hepimize emanet. Atatürk'ün evlatları olduklarını bugün bize bir kez daha gösterecekler" diye konuştu.

SAYGI DURUŞU

10 Kasım günü sabah 9'u 5 geç, tüm hizmet binalarında, Konak Belediyesi personeli Ata'ya saygı duruşunda bulundu. Aynı gün Selahattin Akçiçek Kültür Merkezi'nde, "Çocuk Olmak Ne Güzel Şey" adlı tiyatral konferans düzenlendi ve Güzelyalı Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde de, Konak Belediyesi Türk Halk Müziği Topluluğu'nun, "Sonsuz İz" konseri, Bahar Almaç Şefliğinde gerçekleştirildi.

"Sonsuz İz" adlı konserde, Atatürk'ün sevdiği şarkıları Şef Bahar Almaç yönetiminde seslendiren koro üyeleri, "Fikrimin İnce Gülü", "Manastırın Ortasında", "Kırmızı Gölün Alı Var" ve "Hoş Gelişler Ola" gibi 15 eserle Konaklılara duygu dolu anlar yaşattı.

Konak Belediyesi'nin Ata'ya saygı duruşu niteliğindeki programı kapsamında, Mutlu Çocuklar Oyun Evleri'ne devam eden çocuklar da, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinlikleri başlığı altında, kendi hazırladıkları performansları aktardılar.

Arkas Sanat Göztepe, Arkas'ın İzmir'deki altıncı sanat merkezi olarak Eylül 2025 tarihinde ziyarete açıldı. Titiz bir restorasyon sürecinin ardından sanatseverlerle buluşan yapı, Ayşe – Seniha Mayda Köşkü olarak biliniyor. Arkas Sanat Göztepe de aynı zamanda Türk resim sanatının önemli eserlerinin bulunduğu daimi bir sergi de yer alıyor.

Arkas Sanat Göztepe

Arkas Holding'in kültür-sanat destekleri İzmir'de yeni bir sanat merkezinin kapılarını açtı. Göztepe'de yer alan, Sadrazam Kamil Paşa tarafından 19. Yüzyıl'da yaptırılan ve köşkün son sakinleri Ayşe ve Seniha Mayda ile özdeşleşen bu tarihi yapı, titiz bir restorasyon süreciyle yeniden işlevlendirilerek, "Arkas Sanat Göztepe" adıyla sanatseverlerle buluştu. Türk resim sanatına odaklanan

Nurullah Berk

daimi koleksiyon sergisine ev sahipliği yapan bu merkez, Arkas'ın kültürel miras ve sanata verdiği desteğin yeni bir örneğini oluşturuyor. Arkas Holding'in kültür-sanat alanındaki sürdürülebilir yatırımları, İzmir'in tarihi yapılarında hayata geçirilen sanat merkezleriyle devam ediyor. Türkiye'nin ilk kadın ortodontisti olan Ayşe Mayda'nın İzmir'deki aile köşkü olan ve geç Osmanlı – erken Cumhuriyet dönemi mimarisini yansıtan tescilli yapı, özgün mimari nitelikleri korunarak kapsamlı bir restorasyon süreci ardından, Arkas Sanat Göztepe olarak açıldı. Köşk, Arkas Holding'in restorasyonunu üstlenerek sanat merkezine dönüştürdüğü

dördüncü tarihi yapı oldu. Bu merkezle birlikte, Arkas Sanat bünyesinde faaliyet gösteren altıncı sanat merkezi sanatseverlerle buluştu. Arkas Sanat Göztepe, daimi Türk Ressamları sergisi, öğrenme programları ve kamuya açık etkinlikleriyle İzmir'in kültür haritasına yeni bir heyecan kattı.

DAİMİ KOLEKSİYON

Arkas Sanat Göztepe'de yer alan koleksiyon, Arkas Koleksiyonu'ndan seçilen ve geç Osmanlı Dönemi'nden 20. Yüzyıl'ın ikinci yarısına kadar uzanan bir seçkiyi, sanatseverlerle buluşturuyor. Hoca Ali Rıza, Halil Paşa, Nazmi Ziya, İbrahim Çallı ve Şevket

Dağ gibi sanat tarihinin önemli isimlerinin eserlerinin yanı sıra, modern dönemin önde gelen temsilcilerinden Nejad Devrim, Eren Eyüboğlu, Nurullah Berk, Nuri İyem ve Burhan Doğançay çalışmaları da koleksiyonda yer alıyor. Bu sergiyle birlikte Arkas Koleksiyonu'ndaki Türk ressamların eserleri, iki yüzü aşkın resim seçkisiyle ilk kez bu kadar kapsamlı bir şekilde ele alınıyor.

ÖNCELİK GENÇLER

Arkas Holding Yönetim Kurulu Başkanı Lucien Arkas, açılış töreninde, “Sanat merkezlerimizin ziyaretçilerinin yüzde 45'i gençlerden oluşuyor”

Şeker Ahmet Paşa

diyerek şunların altını çizdi: “Bu merkezlerde tohum ekiyoruz. Ben inanıyorum ki gençlerin ruhlarına yerleşen bu sanat sevgisi tohumları gelecekte onların kültür dünyasını, bakış açılarını geliştirecek. Ben algıyı değiştirmeye çalışıyorum. Bir sanat değeri, anlayışı olması için çalışıyorum. Sanatın ayrı bir değeri var. Çocuklara, gençlere, o sanatı gösterirseniz onu sevebilirler. Görmedikleri bir şeyi sevemezler. Genç ziyaretçilerin yüzde 10’u sanatı sevse, bu bile çok önemli. Arkas Koleksiyonu’nda sahip

Süleyman Seyyid

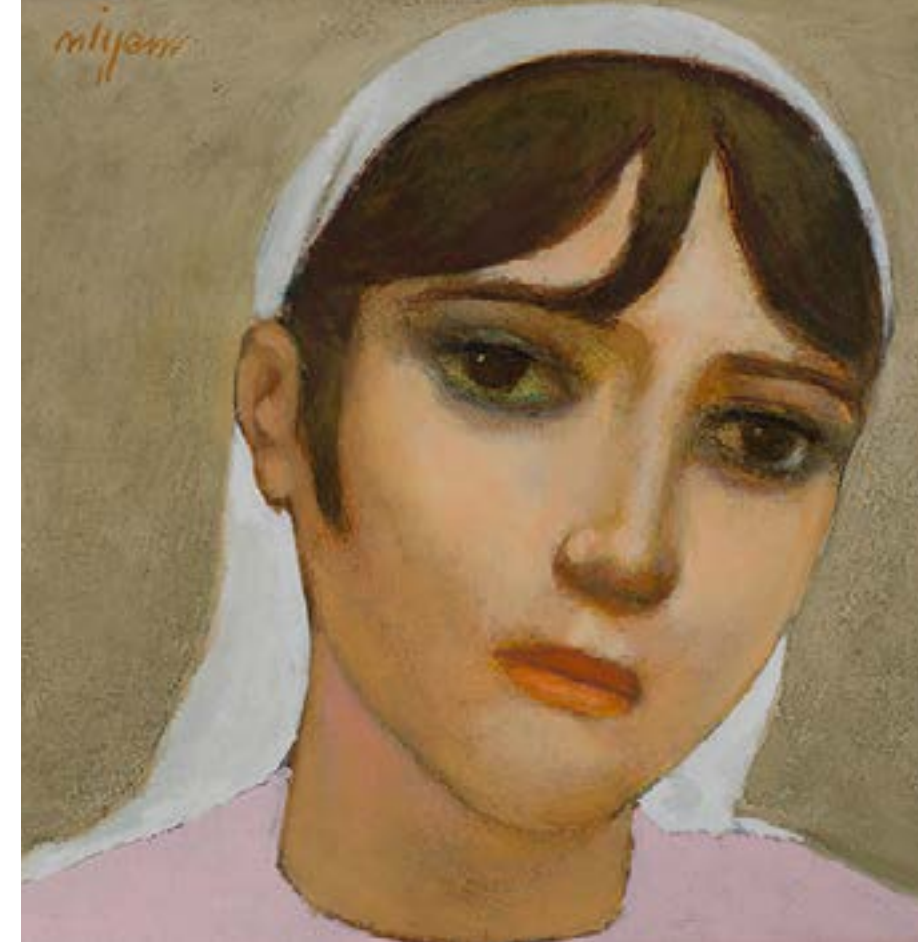

Feyman Duran

olduğumuz eserleri Avrupalılar gördüğü zaman şaşırıyor, büyük değerler büyük emek ve yatırım gerektiriyor ama Arkas’ın misyonu bu. Sahip olduğumuz değerleri paylaşmaktan, özellikle gençlere ulaştırmaktan dolayı çok mutluyum. Ben paylaşmayı seviyorum ve önümüzdeki dönemde de bu tutkumu sürdürmeyi planlıyorum.” Sanatın paylaştıkça değer kazandığına dikkat çeken Lucien Arkas, sanat eserlerini uygun yapılarda sergilemenin önemine de değindi. Lucien Arkas, “Ben sanatı, tarihi, mimarisi güzel olan eski yapıları severim. Dört duvar beton yaparsınız ama bina, içinde sergilediğiniz eserlerin ruhunu yansıtmaz. Bir taşı bile ruhuyla göstermek

gerekir. Eski köşkler eserlerin ruhunu çok iyi yansıtır. 1800’lerde inşa edilmiş Alsancak’ta bulunan Arkas Sanat Merkezi, Bornova Deniz Tarihi Müzesi de aynı döneme ait. Yine Bornova’da bulunan Arkas Mattheys Köşkü biraz daha eski, 1700’lerde inşa edilmiş. Bunun yanında Arkas Sanat Urla gibi yeni yapılarda da sergilediğimiz eserlerin ruhunu yaşatabilmeyi amaçlıyoruz. Urla’daki müzemiz ödüllü, bir benzerini aynı hassasiyetle Alaçatı’da hayata geçirdik. Tüm bu binaları sanat merkezleri olarak İzmir’e kazandırmaktan dolayı çok mutluyum” dedi. “İlham Veren Bir Durak” Arkas Kültür Sanat Direktörü Müjde Unustası da mekanda yer alacak süresiz

koleksiyon sergisiyle Türk resmine önemli bir kapı aralandığına dikkat çekti. Arkas Koleksiyonu’nun zenginliğinin altını çizen Unustası, serginin Türk resim sanatının geçmişten günümüze uzanan yolculuğuna dair bütüncül bir bakış sunduğunu belirterek, “Ayşe - Seniha Mayda Köşkü, İzmir’in sosyal, kültürel ve tarihsel dokusuna işlemiş bir hafıza mekanı. Geç Osmanlı döneminden Cumhuriyet’e ve modernleşme sürecine uzanan geniş bir dönemi kapsayan sergi, yalnızca eserlerle değil, bu mekanla da çok katmanlı bir diyalog kuruyor. Tıpkı Türk resim sanatının dönüşümü gibi; bu köşk de zaman içinde farklı kimlikler kazanmış, değişimlere tanıklık etmiş bir yapı. Bu sergi, umuyoruz ki sanatı keşfetmek isteyen herkese ilham verecek bir durak olur” diye konuştu. Sanatın Üretildiği Bir Yaşam Alanı Yalnızca daimi sergi alanı değil, çocuk ve yetişkin atölye alanları, mağaza, bahçe alanlarıyla yaşayan bir yapı olarak kurgulanan Arkas Sanat Göztepe, sanatın salt izlendiği değil üretildiği bir mekân anlayışıyla tasarlandı. Restorasyon süreci, yapının mimari mirasını koruyarak çağdaş sergi standartlarını sağlayacak biçimde, mimar Seda Özen tarafından gerçekleştirildi. Giriş binası, etkinlik alanları ve yeni peyzaj düzenlemesiyle birlikte merkez, çok işlevli bir kültürel alan kimliği kazandı. Arkas Sanat Göztepe Ayşe - Seniha Mayda Köşkü, pazartesi günü hariç haftanın her günü 10.00–18.00 saatleri arasında ziyaret edilebiliyor.

Nuri İyem

Konak Belediyesi ve Hollanda Krallığı Ankara Büyükelçiliği işbirliğinde İzmir’de açılan, “Ortak Miras” temalı sergi, Türkiye ve Hollanda arasındaki 400 yıllık keşif, ticaret ve kültürel etkileşimin izlerini taşıyor.

400 Yıllık Dostluk

Türkiye ile Hollanda arasında 400 yılı aşkın süredir devam eden keşif, ticaret ve kültürel etkileşim izlerini günümüze taşıyan “Ortak Miras Sergisi”, Konak Belediyesi ve Hollanda Krallığı Ankara Büyükelçiliği’nin işbirliğiyle, İzmir’de açıldı.

Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu’nun ev sahipliği yaptığı serginin açılış törenine Başkan Mutlu ile birlikte Hollanda’nın Ankara Büyükelçisi Joep Wijnands, Hollanda İzmir Fahri Konsolosu Oğuz Özkardeş, Hollanda başta olmak üzere çeşitli ülkelerin konsolosluk temsilcileri, Konak Belediyesi Meclis Üyeleri ve bürokratları, serginin önemli eserlerinden Pieter de Hooch tablosunu dokudukları Bergama

halısına aktaran kadınlar, akademisyen ve sanatçılar katıldı. İki ülkenin geçmişten günümüze uzanan ortak mirasının dikkat çekici yönlerinin ele alındığı sergide, Pieter de Hooch tablosunda yer alan ve kadın kooperatiflerinin katkılarıyla can bulan Bergama Halısı başta olmak üzere, Kahramanmaraş depremlerinde Hollanda yardım derneklerinin depremzede çocuklarla gerçekleştirdiği atölye çalışmasında üretilen İnci Küpeli Kız tablosunun patchwork uygulaması, Delft Mavisî çiniler, iki ülke arasında dikkat çeken değerlerden lalelerle ilgili çalışmalar ve lale soğanları, Türkiye ve Hollanda arasındaki ticaret ve diplomasiyi temsilen Levanten bağlantısını

anlatan çalışmalar, mimari ve sanat alanındaki ortak eserlerin tasvirleri ve kültürel mirasın pek çok ortak değeri yer aldı.

DOSTLUK İFADESİ

Dostluk havasının derinden hissedildiği serginin açılışında konuşan Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu, iki ülke arasındaki köklü bağlara vurgu yaptı. Ünlü ressam Pieter de Hooch’un 1667 tarihli tablosunda betimlenen ve yeniden hayat bulan Bergama Halısı, Delft Mavisî çiniler ve Osmanlı laleleri ile ortak mirasın daha pek çok güçlü simgesinin, dört asırlık derin bağları keşfetmeye çağırıldığını dile getiren Başkan

Mutlu, şunları söyledi: “Türkiye ile Hollanda arasındaki ilişkiler, yalnızca diplomatik bir dostluk değil; yüzyıllar boyunca şekillenmiş, zamanın sınavlarından geçerek güçlenmiş, kültürler arası merakın, etkileşimin ve karşılıklı saygının yarattığı köklü bir bağıdır. Bu bağın izlerini yeniden görünür kılan, ‘Ortak Miras’ sergisi, iki ülkenin ortak hafızasında ticaretten bilime, müzikten sanata geniş bir yelpazede yer etmiş değerlerin bir araya getirildiği bir yolculuk niteliği taşıyor. İki ülke halkının birbirlerinin tarihini ve kültürünü nasıl derinden etkilediğini gösterirken, bu ortak mirasın bugüne ve geleceğe uzanan serüvenine de ışık tutuyor. Bu mirası sahiplenmek yalnızca

kültürel bir görev değil; aynı zamanda karşılıklı dostluğumuza duyduğumuz saygının bir ifadesidir.”

Başkan Mutlu, “Konak’ı yeniden bir kültür ve sanat kenti haline getirme yönündeki güçlü hedefimiz, tam da bu tür nitelikli etkinliklerle hayat buluyor” diyerek, şunları söyledi: “Tarihin, sanatın, bilginin ve uluslararası işbirliğinin buluştuğu her adım, Konak’ın kültürel kimliğini daha da görünür kılıyor; şehrimizin enerjisini, hafızasını ve kültürel zenginliğini geleceğe taşıyor. Bu serginin ortaya çıkması, uzun soluklu ve güçlü bir iş birliğinin sonucudur. Emeği geçen herkese yürekten teşekkür ediyorum. Dilerim ki bu sergi, geçmişten aldığımız

ilhamı geleceğe taşıırken, Türkiye ile Hollanda arasındaki dostluk köprüsüne de yeni bir taş daha eklesin.”

ZENGİN MİRAS

Hollanda’nın Ankara Büyükelçisi Joep Wijnands da sergi açılışında gerçekleştirdiği samimi konuşmayla dikkat çekti. Konuşmasına Türkçe ifadelerle başlayan ve yerel ifadelerden, “Hadi gari” sözleriyle, birlikte çalışmaya devam edeceklerinin sinyalinin veren Wijnands, iki ülke arasındaki tarihi bağları anlattı. Özellikle İzmir’den övgüyle bahseden Wijnands, konuşmasında şu sözlerle yer verdi:

“Türkiye ve Hollanda arasında 400 yılı aşkın bir süreye, Hollanda Levanten ticaret anlaşmasının başlangıcına kadar uzanan zengin ortak mirası kutluyoruz. Bunu burada, zengin bir geçmişe, kozmopolit bir ruha ve güçlü bir Hollanda varlığı tarihine sahip bir şehir olan İzmir’de yapmak, çok yerinde. Hollanda-Türkiye bağlantısının izleri, tarihi konsolosluklardan ticaret evlerine, aile öykülerinden mimariye kadar, bu şehrin dokusuna işlenmiştir. İzmir, yabancılara her zaman kucak açmıştır. Şehirlerin kişilikleri olsaydı, İzmir, akşam yemeğine kalmanız için ısrar eden ve ardından sizi evinize zeytin ve yeni bir iş fikriyle gönderen bir dost olurdu.

Gelecek yıl Türkiye’nin dört bir yanını dolaşacak bu serginin yolculuğu, değerli varlığınızla burada ve şimdi başlıyor. Tarihi ilişkimiz 17. yüzyılda başladı. 1612’de, ilk Hollanda konsolosluğu burada, İzmir’de kuruldu. Burası, o zamanlar da Akdeniz’de ticaret ve değişimin önemli bir merkezi olan bir şehirdi. Belki de bu öykünün ardındaki başarı, halklarımız arasındaki benzerliklerde yatıyor. Tüccarlar, sanatçılar, diplomatlar - asıl köprü kurucular onlar.”

KÜLTÜREL KÖPRÜ

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş yıllarından Hollandalı bankacı Gerard Vissering’in, Mustafa Kemal Atatürk’ün davetiyle Ankara’ya gizlice yolculuk yapışının hikayesini anlatan Wijnands, Bergama Halısı’nı yeniden canlandıran kadınlara da teşekkürlerini ilettiler. Wijnands, sözlerini şöyle tamamladı: “İş birliğimiz yalnızca geçmişle ilgili değil. Aynı zamanda paylaştığımız bugün ve gelecekle de ilgili. 1960’lardan bu yana, işçi göçü ülkelerimiz arasında yeni bir köprü oluşturdu. Hollanda’daki Türk toplumu artık Hollanda toplumunun ayrılmaz bir parçası; kültürü, eğitimi, iş dünyasını, bilimi ve yenilikçiliği zenginleştiriyor. Birçoğu her iki kültürde de kendini eşit derecede evinde hissediyor ve bu da ortaklığımızın bir sonraki bölümünü biçimlendiriyor. Geçtiğimiz 400 yıl bir şey gösterdiyse, o da Hollandalı ve Türk ortaklar bir araya geldiğinde

yaratıcılığın filizlendiğidir. Önümüzdeki 400 yılın da farklı olmayacağına gayet eminim. Bu sergiyi mümkün kılan herkese içten şükranlarımı sunmak istiyorum. Hepinizi sergiyi keşfetmeye, sohbet etmeye, kendi düşüncelerinizi paylaşmaya, Hollandalı ve Türk bağlarının aktif bir parçası olmaya davet ediyorum. Sonuçta, ortak miras, düğüm düğüm birlikte inşa ettiğimiz bir şey.”

LALE SOĞANLARI

Sergi açılışında Hollanda Ankara Büyükelçisi Joep Wijnands, serginin anısına ve dostluğun bir ifadesi olarak Başkan Nilüfer

Çınarlı Mutlu’ya lale soğanları armağan etti. Başkan Mutlu, lale soğanlarını kentin farklı noktalarına ekeceklerini ve açan lalelerin fotoğraflarının Wijnands’a gönderileceğini aktardı. Tarihi Bıçakçı Han’da açılan, Ortak Miras sergisi, 31 Ocak 2026 tarihine kadar görülebilecek.

Sergi hafta içi her gün 09.30 – 17.30 saatleri arasında ücretsiz olarak ziyaret edilebilecek. İlki Konak’ta gerçekleştirilen sergi, önümüzdeki yıl, Türkiye’nin farklı noktalarına da taşınacak.

Smyrna'nın (İzmir) Görünümü. Ön planda Hollanda Konsolosu Daniel Jan Baron De Hoche

Lut çalan kadın ve masada şarkı söyleyen çift Pieter De Hoosh

Tarihsel sürece baktığımızda, mağara resimlerinden bu yana insanlık hep bir iz bırakma telaşı ile günümüze gelmiş. Mağara duvarlarındaki resimlerden kağıda gelene kadar uzun zamanlar yaşanmış. Şimdilerde ise sosyal medyadaki paylaşımlarımızla izlerimizi bırakma ve etkileşim alma yarışı içerisindeyiz. Ancak yine de üzerinde taşıdığı nice değerli izleriyle kağıt ve kitaplar halen dijital çağa karşı dimdik ayakta ve Ege Üniversitesi Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi bunun en net göstergesi.

Kitaba Dair...

Ne demiş Borges:
İnsanoğlu çok şey yarattı,
ama en şaşırtıcısı kitap...
Diğerleri bedeninin uzantıları
Mikroskop ve teleskop gözünün,
telefon sesinin, saban ve kılıç
kolunun uzantısı... Ancak kitap
bambaşka! O belleğinin ve hayal
gücünün uzantısı...
Değerli konduğumuz, Nedim
Sönmez ise “Hayallerin
kağıda döküldüğü yer”
diyerek tanımlıyor kitapları.
Nedim Sönmez izlerin peşinde
bir hayat sürmüştü. Birikimlerini

paylaşma hedefi ise, ülkemizin
en önemli müzelerinden olan
İzmir’deki Kağıt ve Kitap
Sanatları Müzesi’ni kazandırmış.
Avrupa’da gezginlerinin Dostluk
Albümleri kılavuzluğunda nice
değerli bilgilere ulaşan Sönmez,
geleneksel Ebru Sanatının
izlerini sürerek ebrunun tarihsel
yolculuğundaki bilmediğimiz
bilgileri de aktarıyor.
Ve tabi ki sudaki izleri;
Nedim Sönmez ebruları...
Klasik ebruların ötesinde yeni
yaklaşımları ile bambaşka renkler,

manzaralar, nilüferler açıyor
kendisinin ebru teknesinde...
Nedim Sönmez ile Kağıt ve Kitap
Sanatları Müzesi’nde kelimeler
eşliğindeki yolculuğumuz
başlasın o zaman ...

Tarihsel sürece baktığımızda,
mağara resimlerinden bu yana
insanlık hep bir iz bırakma telaşı
ile günümüze gelmiş. İz bırakmak
neden bu kadar önemli?
Güzel bir soru. İnsanlık olarak
iz bırakmak ve görünürlüğü
sürekli kılmak önemli elbette.

Tabi bu kişisel yaklaşımla da ilgili. Herkes aynı telaşın içinde olmayabilir. Örneğin ben bu Müzemizle iz bırakıyorum. Ama bıraktığım iz; iz bırakanların izini gösterir kılmak. Kültürümüze karşı sorumluluğumuz. Müzede sergilediklerimizle onların bıraktıkları izleri sürdürüyorum. Ebru sanatında da bir şekilde verdiğim katkılarla iz bırakıyorum. Ama buradaki asıl amacım; üretimle kültüre katkıda bulunmak. Çünkü günümüzde pek çok şey kaybolup gidiyor. Birçok teknik, yüzyıllardan beri süregelen kültürel olgular gibi. Ninemden kalan kadın el işleri koleksiyonum var. Evlenecek genç kızların çeyizlerine, yıllar önce hazırlamış olduğu o el işlerinin korunmasını sağlamaktı amacım. Evet onları koruyabildim ancak, onların oluşumunu ortaya çıkaran teknikler kaybolup bitti. Yine de bu birikimlerle bile o geçmiş zamana tanıklık edebilmek

beni heyecanlandırıyor. İzler ve bırakılan izleri paylaşmak bu nedenle benim için çok önemli.

Kağıdın dolayısıyla kitapların iz bırakmakta önemli bir rolü var. Sonuçta var olan bilgiyi taşımanın en önemli aracı kağıt ve kitapların gelişimi için neler dersiniz?

Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi'ni kurmaktaki amacım bir yerde de buydu. Çünkü bütün bu objeler, teknikler zamanla kaybolup gidiyor, müzelik oluyorlar. Bu yüzden müzemizin değeri aslında çok önemli. Evet kitap sanatlarında yeni, örneğin dijital teknikler ortaya çıkıyor, ama kağıt ve kitabın değeri hiçbir zaman için bu nedenle kaybolmayacaktır. Sonuçta bugün yeni dediğimiz yarın eski olacak, hatta onları da bu müzede sergileyeceğiz. Kağıdı düşünün, dünya kültür tarihinin 2 bin yıllık en önemli kültürel olgularından birisi. Bugünkü kültürel, bilimsel ve sanatsal gelişimimizin temel maddelerinden birisi. Daha önce kullanılmış olan papirüs ve parşömenin bir yerde devamı olan her yönüyle hayatımızı yönlendiren önemli bir buluş. Kağıt diye bir belge, bir ürün bulunmasaydı, bugün asla kültür tarihi veya dünya teknoloji tarihi bu düzeye gelemezdi. Bilgi iletişimin yapı taşıdır kağıt ve onların bir araya getirildiği kitaplar. Kâğıt, dokunuşu, sesi, kokusu ile hiçbir dijital ortamın bize veremeyeceği özellikleri olan doğal bir malzeme. Bence her zaman varlığını sürdürecektir. Dijital teknolojiler ne kadar yaygınlaşırsa yaygınlaşsın kâğıt, bir tepki ve buna bir başkaldırı olarak en azından, her zaman

küllerinden doğacaktır. Kağıt ayrıca sanatsal çalışmalarda vazgeçilmez bir araçtır.

Müzeler bu izleri taşımaya ve sunmaya aracılık eden önemli alanlar. Bu müzenin önemini paylaşır mısınız?

Ege Üniversitesi Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi'nin en önemli özelliği kağıt ve kitaba dair bütün konuların bir araya getirildiği eşsiz bir müze olması. Türkiye'de bir benzerinin olduğunu sanmıyorum. Hem kağıt hem kitaba yönelik her konu ve bilgiyi görsel olarak irdeleyebiliyorsunuz. Dünya kültür tarihinin son 2 bin yılının vazgeçilmez kıymetlerinden kağıt ve kitabın uzun soluklu yolculuğunu farklı coğrafyalardan örnekleriyle ziyaretçilere sunan

bir müzedir burası. Türkiye'de ilk olmasının yanı sıra, konunun bu boyut ve zenginlikte ele alındığı bir üniversite müzesi olarak da uluslararası alanda benzersiz konuma sahiptir. Müzemizi, Ege Üniversitesi'ne bağlı eski Levanten köşklerinden 19. yüzyılın Ballian Konutu'nda, 16 odada yaklaşık 700 objeyle kurmuştuk. Bugüne ise kişi, kurum ve sanatçıların bağışlarıyla derlenmiş bine yakın obje sergilenmekte. Müzemizi duyan, ziyaret eden ve elinde değerli obje olduğunun bilincindeki değerli bağışçılarımız ile büyümeye devam ediyoruz. Dünyada farklı müzelerde benzer objelerle karşılaşmak mümkün olabilir ancak, kağıt ve kitaba yönelik bütün detayların bir arada derlendiği böyle özgün bir yapı yok.

Müzeyi gezdiğimizde iki ayrı kattaki odalarda değişik bölümlerden geçerek tarihsel bir gezinti yapabiliyoruz. Bu yerleşim sürecini nasıl dizayn ettiniz?

Müze, benim yurtdışında geçen yaklaşık 25 yıllık bilgi ve obje birikiminin sonucu olarak ortaya çıktı. Değişik konularda 16 odamız var. Kağıdın üretiminden, sanat eserine vardığı noktaya kadar çok çeşitli aşamalardan örneklerin sergilendiği müzenin giriş katında el yapımı kağıt üretimi demo odası, organik yazı malzemeleri, dünya renkli kağıtları, günümüz renkli kağıt sanatçıları, origami sanatından örnekler, modern kağıt sanatı bölümleri; üst katında ise kitap sanatları, exlibris, matbaa, sanatçı kitapları, çocuk kitapları,

kitap biçimleri, kitaplardaki ustalar, baskı teknikleri, cilt, minyatür kitaplar ve tipografi bölümleri yer almaktadır. Müzemizde kâğıdın geçmişini anlatırken, kültürün bu en önemli malzemesinin yüzyıllar öncesinin hangi zor koşullarında, nasıl üretildiğini özellikle vurguluyorum. Çok özel bir odamızdan bahsedeceğim. Kağıt; kültürün devamlılığı amacıyla bilgi iletme işlevinin ötesinde, 15. yüzyıldan günümüze, dünyanın değişik kültürlerinde birçok teknikle renklendirilmiş, süslenmiş ve değişik amaçlar için kullanılmıştır. “Dünyanın Renkli Kağıdı / Kağıdın Renkli Dünyası” bölümde 17. yüzyıldan günümüze kadar değişik tekniklerle üretilmiş 126 orijinal renkli kağıdı görebilirsiniz. Geçici bir sergide aynısını veya daha büyüğünü yapabilirsiniz ama bir müzede, kalıcı sergi olarak dünyanın en büyük renkli kağıt koleksiyonudur burası. Ayrıca “Kitaplardaki Ustalar” bölümümüz de çok özeldir. İçinde sanatçıların orijinal eserlerine yer veren kitapların kimisi doğrudan sanatçı tarafından basılmış, kimisi ise baskı aşamasında sanatçının kontrolünde baskı atölyelerinde yaptırılmıştır. Bu bölümde Matisse, Picasso, Miro, Chagall, Dubuffet, Kandinsky, Hans Arp, Otto Dix, Renoir, Manet’nin özgün baskılarını içeren eserler sergilenmektedir. Ayrıca dünyanın dört bir tarafından yüze yakın objenin yer aldığı çok zengin bir “Kağıt Sanatı” odamız bulunuyor.

Peki bu fikrin oluşma süreci nasıl başladı? Çıkış noktanız ve kurulum aşamalarınız nasıl gelişti?

Ben hayatımın 25 yılını Almanya’da geçirdim. Burada, 1981-82 yılında dünyanın ilk ebru sanat galerisini açtım. Ebruya getirmiş olduğum birçok yenilik vardı. Ebruda manzalar yapıyordum. Burası, hem bu yenilikçi manzaralı ebrular hem de klasik çalışmaların sergilendiği bir galeri idi. Güney Almanya’da Konstanz şehrinde

Papirüs Ebru Galerisi ismi ile faaliyetlerimize başladık. Pratik ebru çalışmalarının yanı sıra ebrunun tarihini araştırmaya başladım. İnanılmaz kaynaklara ulaştım. Yurtdışında bizden çok daha fazla kaynak var. Çok iyi araştırmalarla karşılaştım. Böylelikle kaynaklarım da birikmeye başlamıştı. Benim şu anda Ebru, renkli kağıt ve kitap sanatları bilgi arşivimde yaklaşık 25 bin sayfa fotokopi vardır. Türkiye’ye dönerken yaklaşık 70 kutu kitapla gelmiştim. Düşünün yüzlerce kitap...

Avrupa’da kendimi gerek Ebruda, gerekse kağıt ve kitap sanatlarında çok iyi yetiştirdim. Özel alanlara da yöneldim. Çok iyi ciltleme yapmayı öğrendim. Onun dışında bir koleksiyonerdim. İstanbul gravürleri koleksiyonum vardı. Kadın el işleri koleksiyonum var. Evim bir müze gibiydi. Sanatçı kitapları koleksiyonum var. Renkli kağıt koleksiyonum var ki bu özel antika renkli kağıtlar Avrupa’da koleksiyon olarak bu boyutta kaç kişide vardır bilmiyorum. Hayatım boyunca

bütün varımı yoğunluğu, bu özel değerlere yatırdım. Doğal olarak bir süre sonra elinizdeki bu çok değerli kaynaklar hakkındaki bilgileri anlatmak, göstermek ve heyecanınızı paylaşmak istiyorsunuz. Ege Üniversitesine kurup yönettiğim bir sanat merkezinde vermiş olduğum bir seminer sonrasında dönemin Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Candeğer Yılmaz’ın teklifi ile müze kurma fikri oluştu. 2012 yılına kadar üniversitenin başka birimine hizmet veren Ballian Köşkü, çok kısa sürede

restore edilerek Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi olarak hizmete açıldı. Bu müze, yurtdışında oluşan bilgi ve obje birikiminin sonucunda ortaya çıktı. Müzemizde kâğıda ve kitaba dair “her şey” yer almakta. Benim arzuladığım şekilde tasarımlar yapıldı. Elimdeki malzemelerin yanı sıra hangi objelerin nasıl değerlendirebileceğimi planladım. Almanya’daki bağlantılarım üzerinden pek çok değerli materyallere ulaştım ve onların transferlerini sağladım. Ayrıca çok değerli bağışçılarımız bizi zenginleştirdi. Müzemizin girişinde sergilediğimiz bağışçı listemizde yüzlerce isim ve kuruluşa rastlayabilirsiniz.

Müzenin açılışı için de özel bir takvim seçilmiş

Evet sayın rektörümüzün teklifi ile özel bir tarih seçildi. Açılışa tarihsel bir anlam yüklemenin ilginç olacağını düşündük. Aslında tamamen rastlantısal. 12.12.2012 ve saat 12.12 seçildi. Ülkemizden ve dünyadan önemli kağıt ve kitap sanatçıları ve akademisyenlerin katılımı ile büyük bir açılış yaptık. Hem İzmir için hem de Ege Üniversitesi için çok önemli bir müze olarak tanındık. Daha sonra Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın müze listesinde yer alması için resmi başvurumuzu yaptık. Bakanlık uzmanlarının yaptıkları denetimler sonucu özel müze olma kriterlerini sağladığımız için Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın 06.02.2014 tarihli yazısıyla “Özel Müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmelik” gereğince özel müze statüsü hakkını kazandık. Yılda bir kez Bakanlık uzmanlarının denetimleri devam ediyor.

Sergileme alanlarımızdaki iyileştirme çalışmaları ve ziyaretçi ağırlama süreçleri ile öğrencilere eğitim ve bilgilendirme içerikli etkinliklerimizle müze geçmiş ile geleceği buluşturmaya devam ediyor. Bir üniversiteye yakışan önemli bilgi yuvası durağı bu müze. Ben kuruluş dönemi olan 2012 yılı sonundan emekli olduğum 2019 yılı başına kadar olan altı yıllık süreçte Müze Koordinatörü olarak görevimi yaptım. O dönem yardımcım olan Dr. Seda Ağırbaş ile birlikte

1400'e yakın grup gezdirmişiz. Seda Hanım halen müzenin yöneticisi. Müzeyi gezmek için gelen öğrenci gruplarını gezdirmek, tek tek sergilenen objeleri anlatmak, bizler için çok büyük keyiftir.

Müzedede en çok ilgiyi hangi alan ve objeler çekiyor?

Bu dijital çağda çocukların ilgisini bir alanda toparlayabilmek bir hayli zorken, müzemizi gezerken sıkılan tek bir çocuk görmedik.

İlgiyle dinliyorlar, izliyorlar ve ilginç soruları ile bilgi toplamaya çalışıyorlar. Dünyanın dört bir yanından gelen rengarenk üç boyutlu Pop-Up kitapların yer aldığı çocuk kitapları odamız onların çok ilgisini çekiyor. Almanya'da bulup getirdiğim dünyanın en küçük kitabı ve en hafif kağıdın sergilendiği alan, kağıt değirmeni ve el yapımı kağıt demo odası, usta sanatçıların gerçek eserlerinin yer aldığı kitaplar müzenin gözdeleleri arasında.

Az okuyan bir neslin geldiği ve dijitalleşmenin ciddi bir tehdit oluşturduğu konusunda yorumlarınız neler?

Türkiye'ye ilk geldiğimde doksanlı yıllardı, otobüslerde ve daha sonra metrolarda çok kişi kitap okuyordu. Cep telefonu kullanımı yaygın değildi. Şimdi, kitap yerine ellerde telefon görüyoruz. Bu durum günümüzün bir gerçeği. Telefondan, tableten kitap okur ya da dinler olduk. Ama yine de kitapların sayfaları arasında kaybolmaktan mutlu bir kesim halen var. Kitabın bir kere, kağıdın hışırtısından tutun da, üstüne not almasına kadar inanılmaz özel, kendine has duygusu, psikolojik ve bilişsel yönleri var. Kitap sevgisi asla kaybolmayacaktır. Dijital ortam sizi yazardan, çizerdan soyutlar; kitabın kokusundan, ele alınmasından, yakın temastan, üzerini çizip notlar almaktan soyutlar. Bir kitabevine girip raftaki kitapları izlemek bile size bir sergi gezme duygusu yaşatır. Kitap, içeriğinden bağımsız düşüncecek olursak, kapağıyla, resmiyle, tasarımıyla elinizin altında duran, rafınıza koyduğunuz kendi başına bir eserdir. Beni mutlu eden önemli bir konu da İzmir'de yılda birkaç kez düzenlenen kitap fuarları, imza günleri ve yazar okuyucuyu buluşturan sohbet etkinlikleri. Bakıyorum da fuar zamanı öğrenciler, gençler ile doluyor fuarlar. Okullar geziler düzenliyor. Bilinçli bir yaklaşım var. Kitaba olan sevginin azalacağını ve dijitalleşmenin öne çıkacağına inanmıyorum. Kitap bitmeyen bir sevgidir. İnsanoğlu var oldukça, kitabın varlığının devam edeceğine inanıyorum.

NEDİM SÖNMEZ

Uluslararası alanda 100'den fazla sergi açmış, Dünyada "Ebru Sanatı" denildiğinde bir ekol olarak kabul edilen bir isim. Değişik ülkelerde bulunan 16. yüzyıl dostluk albümlerinin 1.500'ünden fazlasını inceleyen ve Türk ve Avrupa ebru tarihinin hiç bilinmeyen geçmişini ortaya çıkaran Sönmez uluslararası alanda uzman bir araştırmacıdır.

1980'li yılların başında ebru sanatına getirdiği manzara resimleriyle bu alanda yapılagelmişin çok dışında, kendine özgü anlatım biçimini yarattı. Sergilerinde, ebrunun zengin bir anlatım dili olabileceğini vurguladı. Eserleriyle ebrunun müthiş anlatım gücünü ortaya koymuş ve bunu 45 yılı aşan bir sürede uluslararası alanda sergilemiş olan sanatçı, ebru tekniği ve kendi araştırmalarıyla ortaya çıkardığı ebru tarihi üzerine araştırmalarını, Avrupa'da ebru literatürünün klasikleri diye tanımlanan kitapları, makaleleri ve konferanslarıyla çok geniş bir kitleye duyurmayı başardı.

1000'den fazla eseri Avrupa, Amerika ve Asya'da resmi ve özel koleksiyonlarda bulunan sanatçı benzersiz bir başarı öyküsüne sahip. Sönmez, aynı zamanda İzmir Ege Üniversitesi bünyesinde yer alan, Türkiye'nin ilk Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi'nin kurucusudur.

Türkiye Tanıtım Araştırma Demokrasi ve Laik Oluşum Vakfı (TÜLOV) tarafından bu yıl ilki düzenlenen ulusal karikatür yarışması yurdumuzun dört bir yanından ilgi gördü.

Çizgiler Özgür Düşünce İçin

Zeki Ozan SOYDAN

Laiklik, saygı, hoşgörü ve özgür düşünce temasıyla düzenlenen TÜLOV Vakfı 1. Ulusal Karikatür Yarışması sonuçlandı. Seçici Kurul, yaptığı değerlendirme sonunda Mustafa Kurmalı'nın eserini birinci seçti. Türkiye Tanıtım Araştırma Demokrasi ve Laik Oluşum Vakfı (TÜLOV) tarafından bu yıl ilk kez düzenlenen, 1. Ulusal Karikatür Yarışması'na ilgi yoğun oldu. "Laiklik, Saygı, Hoşgörü ve Özgür Düşünce" temasıyla gerçekleştirilen yarışma, karikatür sanatının özgürleştirici gücünü ve çok sesliliğini vurgulamayı amaçladı. Yarışmanın seçici kurul

Merve Yeşil ŞEN

Cenk ALPARSLAN

başkanlığını Demirkanatlı Mutlu üstlendi. Seçici kurulda, TÜLOV Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nurettin Demir, TÜLOV Genel Müdürü gazeteci-yazar Aydan Tuncayengin ile karikatüristler Mustafa Yıldız, Levent Dağışan ve Murat Asin yer aldı. Yarışmada birinciliği Zonguldak'tan Mustafa Kurmalı, ikinciliği Ankara'dan Uğur Pamuk, üçüncülüğü de Eskişehir'den Merve Yeşil Şen kazandı. Mansiyonlara

da İzmir'den Deniz Dokgöz, Ankara'dan Cenk Alparslan ve Malatya'dan Zeki Ozan Soydan değer görüldü.

GÖRKEMLİ SERGİ

Yarışmaya katılan eserlerin sergilemesi, Güzelyalı Kültür Merkezi Nazım Hikmet Salonu'nda yapıldı. Karikatür sanatçıları, akademisyenler ve sanatseverlerin yer aldığı sergi açılışında söz alan TÜLOV Yönetim Kurulu

Başkanı Prof. Dr. Nurettin Demir, "Bu yarışmayla sadece karikatür sanatına değil, aynı zamanda temel evrensel değerlere ve özgür düşünceye olan bağlılığımızı da ifade ediyoruz. Katılan her eser, ülkemizdeki çok sesliliğin ve mizahın gücünün bir göstergesidir" dedi. TÜLOV Genel Müdürü Aydan Tuncayengin de yarışmalarının sadece bir sanat etkinliğinin değil, güncel olayların ve toplumsal değişimlerin özetini sunması bakımından da önemli olduğunu söyledi.

Konak Belediyesi olarak restore ettiğimiz tarihi Kılıoğlu Hamamı, “Boşluk-Aralık-Mesafe” adlı sergiyle kapılarını açarak, kentle ve günümüzle buluştu.

Tarih ve Sanat

Konak Belediyesi’nin restorasyon çalışmalarıyla, Basmane’de, 18. Yüzyıl’dan bugüne uzanan tarihi tüm heybetiyle ortaya çıkarılan Kılıoğlu Hamamı, ‘Boşluk – Aralık – Mesafe’ karma sergisiyle kapılarını açtı. Büyüleyici enstalasyonlar ve sanat eserlerinin Kılıoğlu Hamamı’nın tarihi atmosferiyle buluştuğu sergi açılışında Başkan Mutlu, tarihi mekanları yaşatmayı, hafızlarını geleceğe taşımayı çok önemsediklerini vurguladı.

HAFIZA MEKANLARI

Göreve gelir gelmez Kılıoğlu Hamamı restorasyonunun tamamlanması için hızla harekete geçtiklerini,

meclisten geçip ihaleye çıkılmasının ardından projenin hayata katıldığını belirtti. Başkan Mutlu, Kemeraltı ve Basmane bölgesi başta olmak üzere tarihi, günümüzle buluşturmak için çalıştıklarını dile getirerek şunları söyledi: “Basmane için, Kemeraltı için tarihi bir günde hep birlikteyiz. Konak’ın yeniden kültür ve sanatın merkezi olması; Kemeraltı ve Basmane’deki o tarihi yapı stokunun da restore edilerek halkın kullanımına açılması için yola çıkmıştık. Bugün bu iki amacımızı birlikte buluşturduğumuz bir mekanın açılışını çok güzel sergiyle taçlandırmak bizim için onur ve gurur verici. Bugün bir arada olduğumuz için çok mutluyum. Mekanları yaşatmayı önemsiyoruz.

Mekanları sadece bina olarak değil, bir hafıza olarak görüyoruz. Bu binalar, geçmişten geleceğe aktarılan bir hafıza, birer mektup. Modern dokunuşlarla, çağın mimari anlayışına uygun bir şekilde restore edilerek yaşatılması, tekrar kullanıma sunulması çok kıymetli.” Tarihi hamamın kente kazandırılmasını hem mimari açıdan hem de kentin kültür

ve sanat yaşamına katkısı yönünden değerlendiren Başkan Mutlu, “Şeffaf, kendisini içe kapatmayan, aynı zamanda Basmane’yle Anafartalar Caddesi’yle sürekli geçişkenliği sağlayan; kapalı kapılar ardında değil geçerken görebileceğiniz ve içinde ne olduğunu hissedebileceğiniz bir mekan. Bu geçirgenliği de çok önemsiyoruz. Sanatçılarımız da eserleriyle bu tarihi mekana

Tarihi Kılıoğlu Hamamı Açılış Sergisi

B O Ş L U K A R A L I K M E S A F E K A R M A S E R G İ

çağdaş bir soluk kazandırdılar. Kentin mirasını özenle, sanatla ve kültürle buluşturma yolundaki çalışmalarımızı hiç durmadan sürdüreceğiz” dedi.

KISALAN MESAFELER

Sergi Küratörü Ferhunde Algaç Meriç de serginin ana başlıkları ve sanatsal yolculuğuna dikkat çektiği konuşmasına

şu sözlere yer verdi: Biz bu mekanı ilk gördüğümüzde burada büyük bir ‘boşluk’ gördük ve bu boşluğun tamamlanması için bir çalışma gerçekleştirdik.

18. Yüzyıl’dan kalma olan bu mekanın günümüzle bir ‘aralık’ oluşturmasını ve boşluğu da ‘mesafe’yi kısaltmak amacıyla güncel sanat eserleriyle değerlendirmeyi düşündük.”

FARKLI

Turgut Pura Vakfı Başkanı ve Sergi Koordinatörü Varol Topaç ise serginin hazırlık sürecini değerlendirerek tarih ve sanatın buluşmasını sağlayan emeğe dikkat çekti. Topaç, “Öncelikle Konak Belediye Başkanımıza bu mekanı İzmir’e kazandırdığı için, çağdaş sanat uygulamalarına farklı bir mekan oluşturduğu için teşekkür ediyorum. Buradaki ilk sergiyi gerçekleştirebiliyor olmak bizim için çok keyifli. Sanatçı için zor bir mekan. Ama hep birlikte, beyin fırtınaları da yaparak bu noktaya geldik” diye konuştu.

SERĞİYE BÜYÜK İLGİ

Sergide yer alan Aslı Özer, Kemal Kahveci, Neda İsmail Atar, Sema Okan Topaç, Varol Topaç ve Yasin Uysallar’ın eserleri büyük beğeni topladı. Restorasyon çalışmalarının ardından kültür mekanı olarak

günümüzle buluşan Basmene’deki Tarihi Kılıoğlu Hamamı, ev sahipliği yaptığı “Boşluk – Aralık – Mesafe” karma sergisiyle yoğun ilgi gördü. Kapılarını açtığı 31 Ekim tarihinden bu yana 2 bin beş yüzün üzerinde ziyaretçi ağırlayan sergide yer alan eserlerin yanı sıra hamamın tarihi dokusu korunarak yeniden hayat bulması da gezenler tarafından hayranlıkla karşılanıyor.

Ülkemizin önemli tarihçileri arasında yer alan Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın adı, İzmir'de yeni açılan bir kütüphaneye verildi. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin girişimleriyle Kültürpark'ta oluşturulan kütüphanede, 20 bin kitap yer alıyor.

İlber Ortaylı Kütüphanesi

Tarihçi, akademisyen ve yazar Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın adını taşıyan kütüphane, İzmir'de açıldı. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nce, Kültürpark alanında oluşturulan kütüphanede 20 bin kitap bulunuyor. Kütüphanenin açılışı İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay ve Prof. Dr. İlber Ortaylı tarafından birlikte yapıldı.

Cemil Tugay, kütüphane açılışının çok değerli olduğunu vurgulayarak "İzmirli İler Ortaylı Hoca'yı çok seviyor. Düşünceleri ve yazılarıyla ülkemize ışık veren İlber Hocamızın adını taşıyan kütüphanenin açılışını yapmak büyük onur" dedi.

Prof. Dr. İlber Ortaylı da kütüphaneye isminin verilmesinden dolayı çok mutlu olduğunu dile getirdi. İzmirli olmasa da 1963 yılının Eylül ayında bir dönem İzmir'de bulunduğunu anlatan Prof. Dr. Ortaylı, "Burada herkes birbiriyle kolay diyalog kuruyordu. Giyim kuşam farklıydı ama kütüphane yoktu. Kemeraltı'nda bir kitabevi vardı. Zamanla okuma gelişti. Bugün kütüphaneler

açılıyor. O yıllarda burada gezerken adımla bir kütüphane açılacağını söyleseler 'Kafayı yıyorum herhalde, doktora gideyim' derdim. Kabiliyetli milletin bazı şeylerden mahrum yaşaması hoş değil. Onu inşallah telafi edeceğiz. Bu millet kütüphaneleri hak ediyor" dedi. Türkiye'de çok sayıda gencin önemli çalışmalar yürüttüğünü sözlerine ekleyen Prof. Dr. Ortaylı, "Gençliğimde, doçent

olduğum yıl bile Türkiye'de Avrupa tarihine ait tercüme neredeyse yoktu. Artık sahada araştırma yapan gençlerimiz var. Böyle bir ülkenin bazı şeyleri hak ettiğine inanıyorum. Kütüphaneye isminin verilmesi benim için iftihardır. Mühim olan buralara kütüphanelerin dolması. Bu kütüphaneyi yapanlara, tertip edenlere müteşekkirim. İnşallah gençlerimiz Kültürpark'a sadece gezinmek için değil, ders çalışmak için de gelecek. Bir şehir de öyle büyür. İzmir büyük bir merkez. Şimdi bir metropol var ama metropolün de niteliği de olur. O niteliği kütüphaneler, operalar, tiyatrolar sağlar" dedi.

20 BİN
KİTAP

Kültürpark'ta hizmete alınan İlber Ortaylı Kütüphanesi, 20 bin esere ev sahipliği yapıyor. Kütüphanede Türk ve dünya edebiyatı, sosyoloji, tarih, felsefe, psikoloji alanlarının yanı sıra yabancı dil meraklıları için İngilizce kitaplardan oluşan bir bölüm de yer alıyor. Kütüphanede sessiz okuma ve çalışma alanları, rezervasyonlu grup çalışma odaları, dijital çalışma alanı bulunuyor. Aynı anda 74 kişinin ders çalışmasına olanak sağlayacak şekilde tasarlanan kütüphanede grup çalışmaları için asma kat alanında rezervasyonlu üç adet çalışma odası da var. İlber Ortaylı Kütüphanesi'nin kapıları, araştırmacılara, öğrencilere ve tüm kitapseverlere açık.

Türk musikisinin ayrılmaz bir parçası olan kanun, Türkiye’de sayılı ustalar tarafından üretiliyor. İzmir’de yaşayan Kültür ve Turizm Bakanlığı Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı unvanına sahip kanun yapımı ustası Ömer Faruk Kurşunel, kanun ve ut çalgıcısı olarak başladığı meslek hayatına, 2005 yılından beri kanun üreticisi olarak devam ediyor.

Bu Kanun Başka Kanun

Müzik hayatına ut ve kanun çalarak başlayan Ömer Faruk Kurşunel, kullandığı enstrümanların sık sık arızalanması üzerine kendi kanunlarını üretmeye karar verdi. Bir dönem otelde teknik müdür olarak çalışan yetmiş bir yaşındaki Kurşunel, akşamları turistlere müzik yaparken yaşadığı akort sorunları nedeniyle enstrüman üretimine yöneldi.

Yaklaşık 20 yıl önce bu alanda çalışmaya başlayan usta, bugün Türkiye’nin sayılı kanun üreticilerinden biri olarak tanınıyor.

Kanun yapımını herhangi bir ustadan öğrenmeden kendi deneyimleriyle geliştiren Kurşunel, 2005 yılında İzmir’e taşınarak Ege Üniversitesi Konservatuvarı çevresinde çalışmalarını sürdürdü.

Ar-Ge çalışmalarıyla kendi üretim standardını oluşturan usta, bu süreçte makine mühendisi olan oğlundan teknik destek aldı. Kanun yapımının hem zor hem de emek isteyen bir iş olduğunu belirten Kurşunel, Türkiye’de bu alanda standart bulunmadığını ve herkesin kendi ölçülerine göre üretim yaptığını söyledi. Kaliteli kanun yapan çok az usta kaldığını vurgulayan Kurşunel, “Kalitesiz malzemelerle üretilen enstrümanlar kısa sürede bozuluyor, bu da müziğe yeni başlayanların hevesini kırıyor” dedi.

“HEVESLER KIRILMASIN”

Türkiye’de kaliteli kanun yapan 3-4 usta olduğunu dile getiren Kurşunel, “Türkiye genelinde kanun üretimi denilince İzmir aklı gelir. Çünkü kanunların en iyi yapıldığı yer İzmir. Merdiven altı yapan da çok var ancak ucuz kalitesiz malzemelerden yapılan kanunlar 2-3 sene sonra bozulur.

Ayrıca kalitesiz kanunlar yeni başlayan kişinin heveslerini kırılmasına, öğrenmemesine neden oluyor. Kişinin iyi bir enstrümana sahip olmasının yolunu açacağına eminim” diyor.

“DÜNYA TANISIN”

Her yıl ortalama 20 adet kanun üreten usta, üretim sürecinde makineleşmeden uzak duruyor. Kasası, telleri, vernik işlemleri ve 280 mandalın tek tek

yerleştirilmesiyle bir kanunun tamamlanması yaklaşık 20 gün ile bir ay arasında değişiyor. Kurşunel, ürettiği enstrümanları yalnızca Türkiye’ye değil, dünyanın birçok ülkesine de ihraç ediyor. Son 10 yılda Bakü’ye 100’den

fazla kanun gönderen usta, ayrıca İran, Mısır, Tunus, Fas, Yunanistan, Almanya, Avusturya ve Amerika’ya da satış yaptı. Ürettiği kanunların özellikle konservatuvarlarda ve profesyonel sanatçılar arasında tercih edildiğini belirten Kurşunel, Türk musikisini yurt dışında tanıtmayı hedeflediğini söyledi.

GENÇ ELİ
ŞART!

Kanun yapımında genç neslin ilgi göstermediğinden de yakınan usta, çırak bulmakta zorlandığını ifade etti. Üniversitelerin çalgı yapım bölümlerinde kanun üretimi eğitiminin yer alması gerektiğini vurgulayan Kurşunel, mesleğin yok olmaması için gençlerin bu alana yönlendirilmesinin önemine dikkat çekiyor.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı tarafından sahnelenen geleneksel dansla anlatı projesi olan, Uca Dağlar, Anadolu insanıyla buluştu.

Uca Dağlar

Ege Üniversitesi (EÜ)
Devlet Türk Musikisi
Konservatuarı Türk Halk
Oyunları Bölümü, “Ekin
Dans Topluluğu” tarafından
hazırlanan, “Uca Dağlar”
adlı geleneksel dansla anlatı
projesi, Anadolu’nun zengin

kültürel mirasını özgün bir
sanat bakış açısıyla izleyici ile
buluşturuyor.
Ekin Dans Topluluğu’nun
Türk Halk Oyunları Bölümü
öğrencilerinin yetenekleriyle
sahnelenen, “Uca Dağlar”
projesinin yönetmenliğini

Doç. Dr. Bora Okdan
üstlenirken, müzik
direktörlüğünü Öğr. Gör.
Serdar Kastelli yapıyor.
Ekin Dans Topluluğu on
gün sürecek turnesiyle,
dev kadrosu ve yenilikçi
sahne diliyle halk danslarını

modern bir anlayışla
yeniden yorumluyor.
Turne ilk gösterimini
21-22 Ekim Ege
Üniversitesi Prof. Dr.
Yusuf Vardar MÖTBE
Kültür Merkezi’nde,
30 Ekim’de Kars Kafkas
Üniversitesi’nde,
1 Kasım’da
Erzurum Atatürk
Üniversitesi’nde, 3
Kasım günü de Artvin
Çoruh Üniversitesi’nde
sanatseverler
ile buluştu.
Anadolu’nun
zengin dans kültürü
farklı şehirlerdeki
izleyicilerle paylaşıldı.

Onlarca film müziğiyle pek çok ülkedeki festivallerden ödüllerle dönen, okulunda kurduğu Voice of İzmir grubuyla yurt içi ve dışında konserler veren Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Türk Müziği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Berrak Taranç'ın şu sözleri, sanat eğitiminde uygulamayla alınan armağanın özeti: "Aslında ödül almak için çalışmıyorum. Öğrencilerime örnekler oluşturmak için çalışıyorum. Gönlünüzü koyunca geri dönüşü çok güzel oluyor."

"Öğrencilerime Örnek Olsun Diye Çalışırken Ödüller Alıyorum"

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Türk Müziği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Berrak Taranç'ın 41 yıllık akademisyenlik deneyimi; belgesellerden reklamlara, tiyatro oyunlarına dek ürettiği eserlerle, kurduğu müzik grubuyla, konserleriyle bütün halinde. Çünkü hayatın ta kendisi olan müziğin eğitimini, onu hayatın içinde bizzat yaşatarak veriyor. Film müzikleri üretmeye, Zuhal

Olca ve Haluk Bilginer'in 1992 yapımı İki Kadın filmiyle başlayan Prof. Dr. Taranç, 30 kadar kısa metrajlı filmin, pek çok belgeselin müziklerini yaptı. Yönetmen ve akademisyen eşi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Film Tasarımı ve Yönetmenliği Bölümünden Prof. Dr. Ragıp Taranç ile birlikte 1992 Ankara Film Festivali'nde İzmir İzmir belgeseliyle aldığı ilk ödülünden bu yana, dünya festivallerinden ödüllerle dönüyor.

Konservatuvar hocalarıyla kurduğu Voice of İzmir grubuyla konserler veren Taranç, ürettiği eserlerin sanat eğitimindeki önemi için, "Aslında ödül almak için çalışmıyorum. Mesleğimi çok seviyorum, öğrencilerime örnekler oluşturmak için çalışıyorum. Derste neler anlatabilirim? Gönlünüzü koyunca geri dönüşü çok güzel oluyor" diyor.

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümünden 1983'te mezun olan, Sosyal Bilimler Enstitüsünde Müzikoloji yüksek lisansının ardından sanatta yeterlilik (sanat doktorası) alan Taranç, 1984'ten bu yana alanında onlarca farklı ders veriyor. Yedi yıl Çalgı Yapım Bölüm Başkanlığı da yapan Taranç, okulun sürecini özetlerken, "Öğrenciyi oturtacak sandalyemizin olmadığı zamanlardan bugünlere geldiğimiz için şu anki durumumuzu çok olumlu

buluyorum. Eğitimcilerimiz, çok iyi öğrencilerimiz arasından çıkıyor ve koşullarımız gittikçe zorlaşıyor. Öğrencilerimiz çok şanslı, çok iyi eğitimcilerden eğitim alıyorlar" diyor.

"FARKLI BAKIŞ AÇILARI
ZENGİNLİK KATAR"

**Sanat, üzerinde uzlaşılan
yanları olmakla birlikte
her disiplinde, her uzman
tarafından farklı yanlarıyla
vurgulanan bir kavram.
Sanatı ve eğitimini nasıl
tanımlıyorsunuz?**

Sanat, ilkel toplumlardan beri var olmuş; insanların

doğa karşısında variyetini sürdürürken ruhsal, yaşamsal ve kültürel verilerini aktardığı bir bütündür. Yaşamın dışı vuruluşu ve ifadesidir. Sanatın ilk doğuşu, büyüden. Dini ritüellerin geliştirilmesiyle toplumdan topluma şekil buluyor. Her toplumdaki kültürlerin, duygusal dünyaların, bireylerin değerlerinin dışı vurumu olarak karşımıza çıkıyor. Sanatın eğitimi olur mu? Evet, olur. Kültürle, bilimle, bilinçle, bilgilerin ulusaldan evrensele aktarılmasıyla olur. Sanat eğitimi toplumdan topluma farklılık gösterebileceği gibi ortak payda ve bileşenlere sahip bir bütün olarak ortaya çıkar.

Sanat eğitimine değişik düşünceler, toplumsal olgular etki eder. Bunlar da ekolleri oluşturur. Bunların fazlalığıyla o ülkenin, toplumun sanatı zenginleşir. Sanat yerel olabildiği gibi kültürler arası iletişimle farklı noktalara

kayabilir. Sanat, ondan beslenen, onu anlamaktan keyif alan için de çok önemlidir. Sanattan anlayan kişileri oluşturabilmek için sanat eğitiminin, küçük yaşlardan itibaren ailenin desteğiyle geliştirilmesi taraftarıyım.

“Sanat eğitimi ne için vardır, neyi amaçlar?” sorusunun yanıtına da girmiş oldunuz.

Eğitim, sanatı daha üst potansiyele taşımak için vardır. Sanat eğitimi, kültürün sanatçıya aktarılmasıyla olur. Bu, yerel olduğu gibi evrensel kültürle de ilgilidir. Örneğin resim sanatında Salvador Dalı’yi, Picasso’yu, Miro’yu hep kendilerine özgü kalıplarıyla görüyoruz. Barcelona’da müzik araştırması yaptığımda görsel ve iletişimsel konulara merak sardığım için ressamaları da inceledim. Bu ressamaların klasik üslupta eserler vermiş olduğunu gördüm ve çok şaşırdım. Anladım ki sanatçı tüm ekolleri bildiği zaman, kendi üslubunu oluşturabilme donanımına sahip oluyor ve yapılmamışı yapabiliyor. Kendisinden önceki tüm sanat verileriyle donatılmış, bunları özümsemiş olması gerekiyor.

Eğitim, sanatçıyı yetiştirmenin yanı sıra sanat alıcısını da yetiştirir mi?

Tabii ki. Örneğin bir operayı izleyen insan, eserin konuları, müzik, enstrümanların tınları ve müziğin tarihsel gelişimi hakkında bilgi sahibi olmalıdır. O zaman daha keyifle izler, katarsisi çok daha fazla yakalar. Bu da ancak okumakla, eğitimle olur. Görsel işitsel malzemeyi değerlendirmek, eleştirel süzgeci kullanabilme yetisini çalıştırabilmekle olur. Bu eleştirel süzgeci çalıştırabilmek, eğitim neticesinde oluşabilir. Kendiliğinden de oluşabilir

ama çok büyük okumaları, araştırmaları bireysel olarak yapabilmesi gerekir.

Müfredat genel anlamda neye dayanıyor ve neye dayanmalı?

Türk müziği müfredatı, işitsel ve kuramsal bilgilerin en iyi şekilde uygulanmasına, sesle ve çalgıyla yorumculuğun bilimsel ve sanatsal bakımdan yetkin şekilde oluşturulmasına dayanır. Akademisyenlerimiz, bilimsel araştırma yöntem ve teknikleri doğrultusunda Türk müziği verilerine ulaşma ve bestecilik eğitimiyle yetiştiriyor. Ses eğitimi dersimde, sesin kullanımı, diyafram nefesi, yorum, postür konularını, deneyimlerime dayanarak aktarıyorum. Çalgıların en iyi düzeyde yorumlanması için mesleki enstrüman dersleri alıyorlar. Türk halk müziği, Türk sanat müziği diye ayrılıyorlar.

Nota yazım dersleri var. Örneğin Türk musikisi nota yazımında, tarihsel süreçte geliştirilen notasyon sistemlerini tanıyacak bir eğitim alıyorlar. Günümüzün gereği olan popüler kültür ve müzik, görüntü ve müzik, iletişim ve müzik gibi dersler var. Tür ve biçim bilgisi, müzik tarihi, çalgı bilgisi dersleri, Türk musikisi kuramı, Batı müziği kuramı, solfejle ilgili çeşitli dersler var. Batı müziğiyle karşılaştırma yapabilmek, evrensele gidebilmek için piyano gibi enstrümanları çalmayı öğreniyorlar. Çok donanımlı mezun oluyorlar.

Bölgelere göre farklılaşan ve ortaklaşan dersler vardır, değil mi?

Konservatuvarımızda Temel Bilimler Bölümü, daha sonra Türk Müziği Bölümü olarak devam etti.

Sonra ses eğitimi, Türk Halk Oyunları ve Çalgı Yapım Bölümlerimiz oluştu. Çoğu bölümde dersler verdim. Tabii ki benzerlikler ve farklar oluyor. Örneğin Türk Müziği Çalgı Yapımı Bölümündeki öğrencilerin, enstrüman yapımı için pek çok değişik dersi olurken Ses Eğitimi Bölümünde yorumculuk ve sesin eğitimi konusunda daha farklı dersler var.

Türk Müziği Bölümü, hem enstrüman çalımı hem yorumculuk hem eğitimcilik hem de akademik kariyer için gerekli bilgileri vermek durumunda. Halk Oyunları Bölümünde çeşitli uygulamalar yoğunluk kazanıyor. Öğrenciler, eğitimlerle yollarını çizebiliyor.

Ege Üniversitesi Konservatuvarı özelinde değerlendirdiniz. Türkiye’deki konservatuvarlarda Türk müziği eğitiminde ortak bir teorik dil, nazariyat birliği var mıdır? Yoksa her kurum farklı bakışlar mı öğretiyor?

Genç yöneticilerimiz farklı bakış açılarını en aza indirmek amacıyla sempozyumlarda, kongrelerde, panellerde bir araya geliyor. Genel olarak üniversitelerde program ve müfredat birliğine varma çalışmaları yapılıyor. Yatay geçiş yapanlar, Erasmus öğrencileri ile yüksek lisans ve doktora da farklı okullardan gelenlerin ortak paydada değerlendirilmesi için bu gerekiyor. Müfredatta ve müzikal dilde ortaklıklara gitme çalışmaları ivme kazandı.

Olması gereken bu mu?

Ortaklık olması gerekir ama farklılıklar da zenginlik katar. Aynı üniversitenin aynı bölümünde aynı dersi veren öğretim elemanlarının ders anlatışlarında bile farklılıklar oluyor. Sanat ne kadar evrensel olsa da ortak paydaları olsa da bireysel farklılıklarla daha değişik boyutlara taşınabileceğine inanıyorum.

Örneklendirebilir misiniz?

Farklı yaşlardaki eğitimciler bir görsel olguyu farklı boyutlarda ezgilere dökecektir. Çünkü deneyimleri, eğitimleri farklıdır. Bakış açıları farklı olacaktır. Sanat, bir yerde kendi yaşam gerçeklerinizi ifade ettiğimiz olgudur. Tabii farklılıkları en aza indiren, disipline edip

ortak paydada toplayan şey, müfredatımız. Ne olursa olsun herkesin ayrı anlatımı, hem anlatanı hem anlamaya çalışanı etkiler. Sanatla ilgili bir konuda, matematik problemi gibi aynı bilgileri, aynı olguları veremezsiniz.

“PANDEMİ SÜRECİNDE ÇOK YARA ALDIK”

Peki, müfredatta, genel anlamıyla sanat eğitimi sisteminde sorunlar var mı?

Sorunlar olacak ki ilerleme olsun. Sorunsuz olursa eğitimlikten çıkar. Sanat ortamlarında okulların olanakları ne kadar gelişse de daha iyisi isteniyor. Enstrüman çalmak için daha iyi odalar, daha kapasiteli olanaklar... Sorunlar olacaktır ama

bunlar, toplantılarla en aza indirgenmeye çalışılıyor. Sadece bir problemimiz var, bütün dünyanın problemi: Pandemi sürecinde çok yara aldık. Sanat eğitiminin internetten olması o kadar zor ki... Göz göze iletişim olmadan dinlenmesi... En güzelini anlatsanız bile çocuk orada mı, ulaşamıyorsunuz. İsimlerini söyleyip hepsinin tepkisini almaya çalışıyordum. Üç saatte anlatacağımız dersi 45 dakikada anlatmak zorunda kaldık.

Tanık olduğunuz ihtiyaçlar var mı?

Konservatuvarlar arasında daha çok iletişim kurulabilir. Öğrenciler farklı konservatuvarlara ziyaretlerde bulunabilir. Öğrenci sempozyumları, kongreleri düzenlenebilir. Öğrenci konserleri bizde çok güzel yapılıyor. Son yıllarda Türk Müziği Konservatuarı, çok yoğun sanatsal veriler ortaya koyuyor. Öğretim elemanlarımız, öğrencilere yön veriyor. Türk halk müziği ve Türk sanat müziğinden ustalar getiriliyor, söyleşiler düzenleniyor. Mezunlarımızla çok güzel çalışmalar yapılıyor. Görmeyen bireyler için çok güzel işler yapıldı. Olumsuzlardan çok, olumlu yanı üzerinde durmayı tercih ediyorum. 1984 yılında okulda hocaydım. Öğrenciyi oturtacak sandalyemizin olmadığı zamanlardan bugünlere geldiğimiz için şu anki durumumuzu çok olumlu buluyorum. Akademisyenlerimiz çok güzel kitaplar yazıyor, mesleki çalgıları ile ilgili

metotlar oluşturuyor, yurt dışında konserler veriyor. Sorun varsa düzeltmek için eğitim materyallerinizi kendiniz oluşturursunuz. Metot, kitap, makale ortaya koyarsınız veya bir panelde paylaşırsınız. Konservatuvarımızda bunlar çok hız kazandı.

Akademisyenin estetik ölçütü, öğrenciyi nasıl etkiliyor? Sınırlıyor mu, genişletiyor mu?

Öğrencilerime hep şunu söylüyorum: Öğrenmek isteyen, herkesten her şeyi öğrenebilir. Kendinizi bir eğitimcinin bakışına yakın hissetmiyorsanız onu da algılayın ve siz ne yapabilirsiniz, hedef belirleyin. Öğrenmek isteyen için eğitimci

sınırlayıcı olamaz, anahtar olabilir. Okul olarak bir özelliğimiz var. Eğitimcilerimiz, çok iyi öğrencilerimiz arasından çıkıyor ve koşullarımız gittikçe de zorlaşıyor. Hem kuram hem de uygulama açısından eğitimcilerimizin performansı çok yüksek, koordineli çalışıyorlar. Öğrencilerimiz çok şanslı. Bir eğitimci, tek başına, “Dersimde bunu anlatacağım” yerine “Daha iyi nasıl yaparım?” peşinde. 41’inci yılımızdayız, artık olgunlaştık. İlk dönemlerde TRT’den çok değerli hocalarımız vardı. Onların öğrencisi olan şimdiki eğitimcilerimiz, uluslararası iletişim içinde, bu donanımlarını öğrencilere aktarıyor. Güzel geri dönüşler alınıyor.

“ÖDÜLLÜ FİLM MÜZİKLERİNİ KONSERVATUVARDA YAPTIK”

Birikimini festivaller, film müzikleri, topluluklar gibi akademi dışı alanlara da yansıtan bir eğitimcisiniz. Öğrenci ve mezunlarınızın üretimlerinde bunun ne gibi yansımalarını görüyorsunuz?

Konservatuvarda verdiğim ses eğitimi derslerinin uzantısı olarak 1997 yılında UNESCO’nun İki Denizin Yaratıcı Kadınları Festivali’ne, kendi bestelerim ve şarkı sözlerimden oluşan mitoloji ve müzik konulu konserimle, Selanik Polihini Amfiteatr’da okulumuz öğretim görevlilerinin yorumculuğuyla katıldık. Ragıp Taranç’ın sanat danışmanlığıyla UNESCO tarafından seçilerek katıldığım konserde yorumculuk yapan öğretim görevlileri; Çağrıhan Erkan, Nurdan Gürtunca, Seher Dilmaç, Nilgün Doğrusöz, Seher Erkan, Emel Suna’ydı. Aynı festivalde 2000 yılında, yine Ragıp Taranç’ın sanat danışmanlığında enstalasyon düzenleyicisi ve besteci olarak şan performansım ile Bizans Eserleri Müzesinde yer aldım. Yurt içinde ve yurt dışında pek çok enstalasyonu öğrencilerimle gerçekleştirdim. Arkadaşlarımızın da makaleleri, araştırma projeleri, kitaplarıyla başarıları oldu. Takım duygusu var, bölümler arasında iletişim çok güzel. Bu da öğrenciye olumlu geri dönüyor.

En son Dedemin Evi belgeseliyle ödül aldınız.

Bosna Hersek'te 13. Trebinje Film Festivali'nde En İyi Akdeniz Filmi Ödülü aldık. Ragıp Taranç ve Gülten Taranç'ın yönettiği, müziklerini benim yaptığım filmin senaristi ve oyuncusu Burçe Çalışkan, kurgucusu Fatoş Yapıcı. Sema Pekdaş, yapımcımız. Bu film, Kazan Uluslararası Film Festivali'nde, Altın Minber Yarışması'na katılacak. Ailece çalışıyoruz. Ragıp Taranç'ın Bir Düşün Masalı filmi, 1994'te Romanya'da Dikkate Değer Film Ödülü almıştı, müziklerini ben yapmıştım. Gül Hasan filmi aynı yıl Macaristan'da Hot Turkey ile Halk Ödülü aldı. Daha sonra,

Ragıp Taranç'ın yapımcı, Gülten Taranç'ın yönetmen olduğu, müziklerini benim yaptığım Yağmurlarda Yıkansam, 2016'da Antalya Altın Portakal Halk Jürisi Özel Ödülü aldı; Balkan Film Food Festival'de birinci oldu. Amerika'da, Türkiye'de pek çok festivale katılan 30 kadar kısa metrajlı filmin, pek çok belgeselin müziklerini yaptım.

İlk ödülüm, 1992 Ankara Film Festivali'nde yönetmenliğini Ragıp Taranç'ın yaptığı İzmir ile aldığım En İyi Belgesel'di. Ragıp Taranç'ın yönettiği Giovanni'nin İzmir'i belgeselimizin müziğini yaptım; Şili'de ve Sicilya'da En İyi Belgesel Film Ödülü

aldı. Giovanni'nin İzmir'i ve Dedemin Evi'nin müziklerini, Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı Türk Müziği Bölümü olarak yaptık. Nurdan Gürtunca, Halil Altınköprü, Sami Büyüköztekin, Hakkı Balamir, Özgen Küçükgökçe, Hande Küçükebe, Beril Çakmakoglu, Tolga Akşit ve ben çalıştık. Ben besteledim, hocalarımız enstrüman ve sesle yorumladı.

Üniversitemizi ve okulumuzu temsil ettik çünkü okulumuzun stüdyosunu kullandık. Okul yönetimimizin arkamızda olması, birlik ve dayanışma ruhunu verdi. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Bütün bu çalışmalarınız öğrencilerinizi nasıl etkiliyor?

Görüntü ve müzik dersi veriyorum. Bu konuda ilk çalışmam, Zuhale Olcay ve Haluk Bilginer'in filmi İki Kadın'ın müzikleriydi. Görüntüye, senaryoya nasıl müzik yazılır, kamera hareketleri nasıldır; renkler ışık, perspektif, açı, oyuncular, çekim planları, dönem, konu gibi ayrıntılar müzikle nasıl anlatılır, derste kendi örneklerimle aktarabiliyorum. Stüdyo olanaklarıyla nasıl müzik yapılabileceğini, müzikle efekt ve diyalog dengesinin nasıl kurulabileceğini anlatabiliyorum. Popüler kültür ve müzik dersimde, popüler müzik görüntüde nasıl kullanılabilir, film için müzik, müzik için film nasıl yapılır, reklam, tanıtım müzikleri nasıl olur, çok rahat hareket edebiliyorum. Ayrıca iletişim ve müzik dersime bütün üniversiteden öğrencilerim katılıyor. İletişimde görüntü ve müzik, görsel algının müzikle kullanılması, semiyoloji ve müzik gibi konularda yardımcı oluyorum.

Uygulamayla ve diğer dallarla bütünleştirerek verdiğiniz eğitimin öğrencilerinizdeki karşılığını nasıl görüyorsunuz?

Müziğin mimariyle, iç mekânla dış mekânla ilişkisi var. Matematikle, tıpla, psikolojiyle, edebiyatla, sözel anlatımla, tiyatroyla, sahne performansı içeren tüm sanatlarla, heykelle ilişkisi var. Çünkü yaşamın kendisi bir müzik. Kuram

ve uygulamayı bir arada görüyorlar. Her anlatımın örnekleriyle karşılaşıyorlar. Yılmaz Erdoğan'ın yazdığı Kadınlık Bizde Kalsın oyununun müziklerini yapmıştım. Ayrıca iki çocuk tiyatrosuna, üç reklama müzik yaptım, o deneyimlerimi aktarıyorum. Sekiz defadır Kadın Yönetmenler Film Festivali'nin jenerik ve tanıtım müziklerini yapıyorum. İzmir'i anlatan şarkılardan oluşan konserler, Türk-Yunan ilişkileri bağlamında rembetiko konserleri verilmişti. Öğrencilere hepsinin örneklerini

verebiliyorum. Yalnız Bir Kadın: Neveser Kökdeş belgeseliyle Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde, birincinin bulunmadığı senaryo yarışmasında ikinci oldum. Aslında ödül almak için çalışmıyorum. Mesleğimi çok seviyorum, öğrencilerime örnekler oluşturmak için çalışıyorum. Derste daha iyi doneleri nasıl sunabilirim, neler anlatabilirim, onlara nasıl örneklerle ulaşabilirim. Gönlnünüzü koyunca geri dönüşü çok güzel oluyor.

ORTA ASYA'DAN GÜNÜMÜZE...

Türk müziğinin tarihsel kökenleri çok eski. Eğitimi ne kadar geriye gidiyor?

Türk müziğinin ilk kaynağı Orta Asya. Bugüne en yakın duruma gelmesinde Anadolu Selçuklu ve Osmanlı Dönemi'nin önemi büyüktür. İstanbul'un alınışıyla Enderun Musiki Mektebi ile özel meşk ortamlarındaki usta çırak iletişimiyle Türk müziği eğitimi hız kazanır. Kurumlar çatısı altında verilir hale gelmesi sarayda başlar; eğitim, Enderun-i Hümayun, Mehterhane-i Hümayun, Musika-i Hümayun tarafından üstlenilir. Haremde de kadınlar müzik dersleri alır. Mevlevihaneler, sivil esnaf loncaları ile dernekler, cemiyetlerde de müzik eğitimi verilir. 27 Ekim 1914'te Darülbeydi (Darü'l Bedayi-i Osmani) kurulur. Darülelhan, 1917-1927'de eğitim verir. Dört yıllık bir eğitim kurumu olmanın yanı sıra Maarif kapsamında Türk ve Batı müzikleri eğitimi verir. Cumhuriyet devrinde konservatuvarlarla devam eder.

İzmir: Kültür, Mekân, İnsan dergisinin yeni sayısında, İzmir tarihini kökten değiştiren Karaburun Arkeolojik Yüzey Araştırması (KAYA) çalışmalarıyla ilgili de bir makale yayımlandı. Prof. Dr. Çiler Çilingiroğlu tarafından yazılan makaleye göre İzmir'in yaşı, 300 bin!

Üç Yüz Bin Yıl

Prof. Dr. Çiler Çilingiroğlu

Ege Üniversitesi'nce, 2015 yılından bu yana Karaburun'da yürütülmekte olan arkeolojik yüzey araştırması, 8 bin 500 yıl olarak bilinen İzmir'in tarihini, yüzbinlerce yıl öncesine, kadar geriye götürdü. Karaburun Arkeolojik Yüzey Araştırması Başkanı Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Çiler Çilingiroğlu tarafından kaleme alınan "300 Bin Yıllık Öykü: Tarih Öncesinde İzmir" başlıklı makale, İzmir'in tarihine ilişkin bildiklerimizi güncellemeye ve kentin yüzbinlerce yıllık tarihine sahip çıkmaya çağırıyor.

Konuyla ilgili açıklama yapan, Prof. Dr. Çiler Çilingiroğlu, 2015-2023 yılları arasında gerçekleştirilen Karaburun Arkeolojik Yüzey

Araştırması'ndaki keşiflerin, 2020 yılında uluslararası bir dergide bilim dünyasıyla paylaşıldığını hatırlattı. Makalenin ardından Ege ve Batı Anadolu'da çalışan meslektaşlarının keşiflere oldukça ilgi duyduğunu belirten Prof. Dr. Çilingiroğlu, "Ama bu bilgiler belli bir akademik camia içinde kaldı" diyor.

Bayraklı Höyüğü çalışmalarının ardından 5 bin yıllık bir geçmişe sahip olduğu bilinen, ardından Bornova Yeşilova kazılarıyla 8 bin 500 yıla dayanan İzmir tarihiyle ilgili Prof. Dr. Çilingiroğlu, "Biz bu tarihin çok daha eskilere, Neolitik Dönem öncesine gittiğini biliyorduk ancak bunu arkeolojik olarak kanıtlamak mümkün olmamıştı. Karaburun'daki çalışmamız, arkeolojik anlamda somut verilerle ilk defa, Neolitik

öncesi dönemlerin de İzmir’de yaşandığını gösteren, İzmir’in tarihinin çok daha eski olduğunu kanıtlayan bir çalışma oldu. Bu nedenle oldukça önemli” diyor.

TARİHİ AYDINLATAN BALTALAR

Yüzey araştırması sürecinde Karaburun’da bulunan el baltalarının 250 ila 300 bin yıl kadar geriye çekilebildiğini belirten Prof. Dr. Çilingiroğlu, “Dolayısıyla İzmir’in kültür tarihini de buralara kadar geri çekmek mümkün” diyor. Alt Paleolitik dönem demek olasılıkla homo erectus veya ondan sonra gelen diğer homo türlerinin kullandığı yontma taş aletlere denk geliyor” diyen Prof. Dr. Çilingiroğlu, “Henüz tarımın ve yerleşik yaşamın

ortaya çıkmadığı, çok eski bir dönemden bahsediyoruz. Bu nedenle de çok önemli bir çalışma” yönünde görüş belirtiyor.

KURUMLARA ÇAĞRI

İzmir’in tarihinin 8 bin 500 yıl değil de 300 bin yıl olduğu gerçeğine karşın İzmir’deki kurumların ya da sivil toplum kuruluşlarının bu gerçeği ne kadar sahipleneceklerini ve içselleştireceklerini bilemediğini ifade eden Prof. Dr. Çilingiroğlu, “Bu çalışma 5 yıl önce yayımlandı. 5 yıldır bunu söylüyoruz ancak yeni yeni tartışılmaya başlandı” diyor. Öte yandan bütün bilimsel verilerin toplumsallaşma sürecinin mutlaka birkaç yıl

aldığını da vurgulayan Prof. Dr. Çilingiroğlu, “O nedenle bu çok şaşırtıcı değil belki de ama ben her ‘İzmir’in tarihi 8 bin 500 yıl’ diye duyduğumda ‘Hayır değil’ diyorum. İzmir’in tarihi çok çok daha gerilere dayanıyor. Bu bilginin yerleşmesini ve yaygınlaşmasını canı gönülden istiyorum” açıklamalarında bulunuyor.

ULUSLARARASI DERGİLERDE

Prof. Dr. Çiler Çilingiroğlu söz konusu araştırma çalışmasıyla ilgili de şu ayrıntıları aktarıyor: “Sekiz yıl süren araştırma, 200’e yakın arkeolojik ve tarihi alanı kayıtlara geçerek Karaburun’un geçmişi üzerine yapılan ilk sistemli çalışma olmuş, İzmir’in

tarih öncesine ilişkin bilinmeyen yönleri ortaya çıkarmıştır. Araştırma, Paleolitik Dönemden Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna kadar olan tüm dönemlere ait kültürel varlıkları inceleyerek ve korunması için çalışarak İzmir’in ve Türkiye’nin kültürel mirasına ve belleğine katkı sunmaktadır.

Karaburun’un Yeni Liman çevresindeki araştırmalar, İzmir’in bilinen en eski buluntu yerini keşfederek, İzmir ve çevresindeki Alt ve Orta Paleolitik Dönemlere ilişkin yerinde korunmuş olan ilk yontma taş aletlere erişmiştir. Bu buluntular Batı Anadolu prehistoryası açısından

önem taşımakta. Araştırma, bölgede Buzul Çağı’nda yaşamış toplayıcı avcı gruplara ilişkin çok sayıda arkeolojik veriye ulaşmıştır.”

Prof. Dr. Çilingiroğlu, tüm keşif ve bulguların, “Journal of Field Archaeology”, “Antiquity” ve “Arkeoloji Dergisi” gibi uluslararası ve ulusal akademik dergilerde yayımlanarak bilim dünyasına sunulduğunu da dile getirdi.

Daha önce Yenigün Gazetesi’nde yayımlanan söz konusu haberini bizimle paylaşan Nurcan Etik’e ve gazete yönetimine, KNK olarak teşekkür ederiz.

Sporu her çocuğumuz için erişilebilir kılmak için sürdürdüğümüz çalışmalar günden güne ivme alıyor.

Sarı Kuşaklılar

Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu, belediyemizce açılan judo kursuna devam eden minik sporcular içerisinde bir üst seviyeye çıkanlara, sarı kuşaklarını taktı.

Münir Tunç'un koordinatörlüğü ve Fatma Beyaztoprak'ın antrenörlüğünde savunma sanatı olan judonun inceliklerini öğrenen ve sosyalleşip keyifli vakit geçirme imkanı bulan 7-13 yaş arası çocuklarla buluşan Başkan Mutlu, çocuklarımızın kuşak heyecanına da ortak oldu ve bir üst seviyeye yükselmeye hak kazanan sporculara sarı kuşaklarını taktı.

SPORA ERİŞİM

Sporun herkes için erişilebilir olması gerektiğini söyleyen Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu, "Hem bir savunma sanatı olan judoyu öğrenen hem de arkadaşlarıyla keyifli vakit geçiren 7-13 yaş arası çocuklarımızın gösterilerini izledik, kısa sürede kazandıkları başarılarla gururlandık. Kuşak sınavı heyecanlarına da ortak olduk; bir üst seviyeye yükselen sporcularımıza sarı kuşaklarını ellerimizle taktık. Konak'ta her çocuğun spora erişebilmesi için var gücümüzle çalışıyoruz. Çünkü biz inanıyoruz ki, sporla büyüyen çocuklar güçlü bir geleceğin teminatıdır" dedi.

HEDEF

Yaklaşık 4 aydır kursa katılarak eğitimci eşliğinde judo öğrenen 13 yaşındaki Sara Şahin, "Burada böyle bir kurs açıldığını görünce gelmeye karar verdim. Çok memnunum, başarılı yerlere geleceğime inanıyorum. İzmir'de okullar arası düzenlenen bir müsabakada ilk madalyamı da aldım. Dışarıda bu spor için çok yüksek ücretler istiyorlar. Başkanımız da çok samimi, bizi ziyaret etti. Gülen yüzüyle bizi rahatlatmış, iyi ki geldi" ifadelerini kullandı. Kursun başarılı öğrencilerinden olan 10 yaşındaki Yağmur Kadim de, "Judoyu çok seviyorum. Bu branşta güzel yerlere gelmeyi çok istiyorum. Hedefim ileride şampiyon olmak. Başkanımızı bize böyle bir imkan sağladığı için çok seviyorum."

Uluslararası İzmir Avrupa Caz Festivali için geri sayım sürerken, sanatçılara festival afişi için yine çağrı yapıldı.

Bir Afişten Fazlası

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV), 33. İzmir Avrupa Caz Festivali'nin afişini yine bir yarışma ile belirleyecek. "Avrupa Cazı" gibi özel bir alana sahip, dünyanın sayılı festivallerinden biri olan, "İzmir Avrupa Caz Festivali"ne gençlerin bakış açısını taşımayı, grafik sanatına ilgi duyan öğrencilerin ve genç grafik sanatçıların yaratıcılıklarını desteklemeyi amaçlayan yarışmaya son katılma tarihi 16 Ocak 2026 Cuma günü olarak belirlendi. 10. İzmir Avrupa Caz Festivali'nden bu yana Festival Afişini yarışmayla

belirleyen İKSEV, 23. Caz Afişi Yarışması'nda da tek ödül verecek. Sergilenmeye değer bulunan afişler festival süresince Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde sergilenecek ve sahiplerine e mail ile katılım belgesi verilecek.

Uzun yıllardan bu yana Avrupa İzmir Caz Festivali afişini yarışma yoluyla belirleyen İKSEV'in bu girişimi ülke genelindeki grafik sanatçıları arasında da heyecan yaratıyor. Özellikle genç grafik sanatçıların teşvik

etmek ve uluslararası boyuttaki festival kapsamında isimlerinin duyurulmasına zemin hazırlamak için düzenlenen yarışmaya her yıl yüzlerce grafik sanatçısı eserleriyle katılıyor. Birbirinden ilgi çekici afişler içerisinden seçilenler, festival süresince İzmir'de sergileniyor. Jürinin özenli seçimi ardından birinciliği alan eser, ilgili festivalin imgelerdeki aktarıcısı oluyor.

Yarışma şartnamesi aşağıdaki linkten indirilebilir.
<https://disk.yandex.com.tr/d/W6hlAT6iKI1ebQ>

33. İzmir Avrupa Caz Festivali'nin afişini siz yapın...

Anadolu coğrafyasının olduğu gibi Ege Bölgesi'nin de “ölmez ağacı” zeytinlerin şimdi bereket zamanı. Sonbahar aylarıyla birlikte başlayan zeytin hasadı yer yer tamamlansa da hala bahçelerden zeytin toplayan hemşehrilerimiz mevcut. Zeytin bahçelerindeki hasat döneminin şenlik hali ise görülmeye değer.

Zeytinlikler Tebessüm Kokar

39 bin yıl öncesinden insanlık tarihinde hiçbir ağaç, zeytin ağacı kadar kutsal kabul edilmedi. Hiçbir ağacın üzerine bu denli efsane yazılmadı. Zeytin ağacının insanlık tarihindeki yerini anlamlandırabilmek için günümüzden 39 bin yıl öncesine gitmemiz gerekiyor. Bugün elimizdeki en eski veri Ege Denizi'ndeki Santorini Adası'nda yapılan arkeolojik çalışmalara uzanıyor.

Bu çalışmalar sonucu 39 bin yıllık zeytin yaprağı fosilleri ortaya çıkarıldı. İlk zeytin hasadının ne zaman ve hangi uygarlık tarafından yapıldığı henüz netlik kazanmasa da bu efsane ağaç, bizlerden o kadar uzun zaman öncesinden bu yana buralarda ki...

Zeytinyağının ne zaman beslenmede kullanılmaya başladığına ilişkin somut veri olmazken, zeytinyağının antik

ayrı zor. Hele bir de rüzgâr esiyorsa, toplayacağın yönü doğru belirleyemezsen daha zor; alttan vuran rüzgâr yaygıyı havalandırdığında taneler hooop toprağa saçılıyor ki, saçını başını yolarsın. Neyse. Sıyırma ya da silkeleme sırasında yaygıya düşenlerin dışında haliyle toprağa da düşen taneler oluyor.

Gözüme lişen tek tane için eğildiğimde onu alıp doğrulurken hemen iki avucumun da dolu olduğunu görüyorum çoğu kez. Bu işte ölmez ağacı zeytinin bereketine sadece bir örnek. Ey zeytin, sen nasıl bir yoldaşsın ki hep insanın yanındasın; meyvenle, yağınla, odununla, meyvendeki çekirdeğinle. Bana kalırsa bu yoldaşlığının özü güngörmüşlüğü; yani yüz yıllık, bin yıllık, iki bin, üç bin yıllık oluşun. Hepsi bu mu? Değil elbet. Yoldaşlığını yaptığın insan değerini bilmiş, seni ayrı yüceltmiş, barış sembolü kılmış. Barış sembolü de olan zeytinliklerimiz, kendisine “merhaba” diyenleri olanca hoş kokusuyla karşılıyor.

dönemlerdeki dini ayinlerde arınma ve kutsanma amacıyla kullanıldığı dikkat çekiyor. Urla'daki Antik Klazomenai Kenti'nde yapılan arkeolojik çalışmalarda, 2500 yıllık tarih gün ışığına çıktı. İyonlar'ın MÖ 10'uncu yüzyılda kurdukları antik kentte gerçekleştirilen kazı çalışmalarında, zeytinyağı üretimi konusunda çok çarpıcı bulgular elde edildi. Klazomenia'da yaklaşık 2500 yıl önce uygulanan yöntemle, zeytinyağı üretim kültürüne, çok önemli katkılar sağlandığı arkeolojik araştırmalara yansdı. Zeytinyağı ayrıştırma işleminde

birleşik kaplar esasına göre çalışan üç gözlü bir düzenek geliştirerek, kesintisiz üretim gerçekleştirildi. Toplanmış zeytinleri kırmak için aynı mil etrafında dönen taş silindirleri ilk kez Klazomenai'de kullanıldı. Zeytinyağı üretiminde kapasiteyi artırmak için ilk kez büyük bir pres ve bu presi kaldırmaya yarayan aleti kullanan da onlardı. MÖ 6'ncı yüzyılın sonunda görülen bu gelişim, Klazomenai'de, sadece kentte ve yakın çevrede yaşayanların ihtiyacını karşılamak için değil, dış satım amaçlı zeytinyağı üretiminin yapıldığının da göstergesi durumunda. Antik

kentte ve deniz aşırı ülkelerde yapılan arkeolojik çalışmalarda, Klazomenai'de, zeytinyağı sevkياتında kullanmak için özel olarak üretilen “amphora”lardan çok sayıda bulunması, Klazomenai'nin dünyanın en önemli zeytinyağı merkezlerinden biri olduğunu kanıtlıyor. VE ŞİMDİ HASAT ZAMANI Serin bir öğleden sonra. Ata yadigârı topraklarda zeytin hasadındayız. Dalından sıyırdığımız ya da silkelediğimiz zeytinler sekize on iki metre boyutlarındaki yaygıların üzerine sapır sapır düşüyor. Bu yaygıları sermek zor, toplamak

Ege Üniversitesi Botanik Bahçesi ve Herbaryum
Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından,
Türkiye florasına yeni bir tür daha eklendi

Yılanpancarı da Bulundu

Pek çok yeni türü keşfederek bilim dünyasına kazandıran Ege Üniversitesi Botanik Bahçesi ve Herbaryum Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hasan Yıldırım, Karamanda yeni bir yılanpancarı türünü keşfeden ekipte yer aldı. Prof. Dr. Yıldırım, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Öğr. Üyesi Ömer Çeçen ve Şanlıurfa İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nde görevli Doç. Dr. Mehmet Maruf Balos tarafından yürütülen bilimsel taksonomik çalışmalar sonucunda, Yılanıyastığıgiller (Araceae) familyasına ait Yılanpancarı (Biarum) cinsinden yeni bir tür bilim dünyasına kazandırıldı.

Karaman ili Dereköy çevresinde tespit edilen türün bitki dünyası için tamamen yeni bir tür olduğunu belirten Prof. Dr. Hasan Yıldırım, “Bu keşif, Anadolu’nun hâlâ keşfedilmemiş biyolojik zenginliklere sahip olduğunu bir kez daha gösteriyor” dedi. Bitkinin keşif hikayesini anlatan Prof. Dr. Yıldırım, “Bitki, ilk olarak Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Organik Tarım Programı mezunu ve organik tarım işletmecisi Gülşen Kavas tarafından bulundu. Kavas, 2023 yılında mantar toplamak amacıyla çıktığı bir doğa gezisi sırasında fark ettiği bitkiyi fotoğraflayarak Dr. Öğr. Üyesi Ömer Çeçen’e ulaştırdı. Dr. Öğr. Üyesi Ömer Çeçen, Türkiye’de Yılanıyastığıgiller üzerinde uzun yıllardır çalışan araştırmacılardan oluşan ekibimizle iletişime geçti. Morfolojik incelemeler sonucunda bitkinin daha önce tanımlanmamış bir tür olduğu belirlendi. Yeni tür, en yakın akrabası olan ve Antalya çevresinde yayılış gösteren Dağ yılanpancarı (Biarum rifatii) ile karşılaştırmalı olarak incelendi. Spatha yapısının iç yüzeyi, çiçek borusunun biçimi ve stigma yapısı gibi karakterlerdeki belirgin farklar türün yeni olduğunu ortaya kondu. Bitki, onu ilk fark eden ve keşifte önemli rol oynayan Gülşen Kavas’a ithafen ‘Biarum gulsenianum’ olarak adlandırdı. Bitkinin Türkçe ismi ise yayılış gösterdiği bölgeye atıfla, ‘Karaman yılanpancarı’ olarak

belirlendi. Tür, taksonomik botanik saygın uluslararası dergilerinden Annales Botanici Fennici’de yayımlanarak bilim dünyasına tanıtıldı” dedi.

ÖZENLİ KORUMA

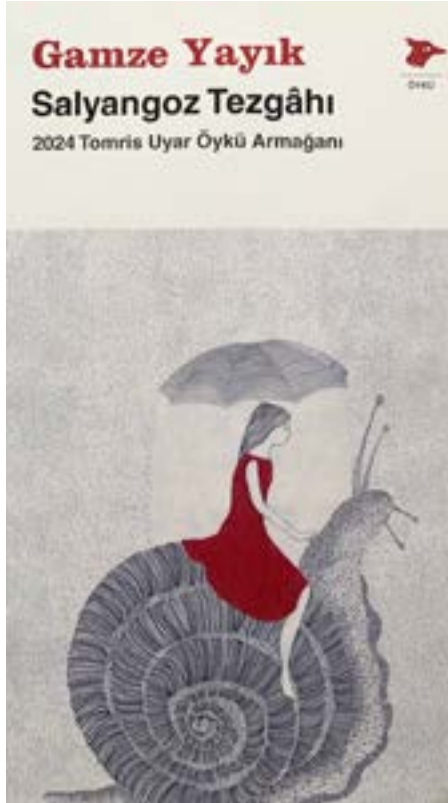
Cinsin küresel durumuna değinen Prof. Dr. Yıldırım, “Biarum cinsi, Akdeniz Havzası’ndan Güney Afrika’ya ve bazı Orta Doğu ülkelerine kadar uzanan geniş bir yayılışa sahip, yaklaşık 22 tür içeren bir cinistir. Bu türlerin önemli bir bölümü dar alanlara özgü endemiklerdir. Türkiye ise bu cinsin en önemli çeşitlenme merkezlerinden biri konumundadır. Bu keşifle

birlikte Türkiye florasında bilinen Biarum türlerinin sayısı 12’ye, endemik tür sayısı ise 4’e yükseldi. Araştırma ekibimiz, yeni türün yalnızca çok dar bir alanda ve 100’den az bireyden oluşan küçük bir popülasyonla temsil edildiğini belirledi. Bu durum, IUCN (2025) kriterlerine göre türün ‘Kritik Tehlikede’ olduğunu gösteriyor. Bitki zehirli bir tür olduğu için hayvanlar tüketmiyor fakat bitkinin yaşadığı alanda toprak tahribatı ve habitat kaybı gibi tehditler mevcut. Bu nedenle yerel yönetimlerin, koruma kuruluşlarının ve bilim insanlarının iş birliğiyle acilen koruma planları hazırlanması ve habitatın güvence altına alınması gerekiyor” yönünde görüş belirtti.

Salyangoz Tezgahı

Gamze Yayık, ilk kitabı “Salyangoz Tezgahı” ile gündelik hayatın sıradan görünen anlarından yola çıkarak insanın karanlık, kırılmalı ve düşsel taraflarını görünürlü kılıyor.

“Erkeklik Nasıl Kurtulur?” Kitabın girişinde okuru karşılayan kışkırtıcı bir soru. İlk öykünün adı. Belki okur da şu soruları ekleyebilir ardından: Toplum, biyolojik cinsiyet kodlarından nasıl bir rol bekler? Erkeklik diye tanımlanan erke sahip olduğunu kanıtlamaya girişmek, insanı yormaz mı? İnsan, sırf toplumsal normlardan geçer not almak için kalıplara nasıl gönüllü dökülür, sonra birileri çıkıp o kalıpları nasıl paralar? Gamze Yayık’ın, şeytana pabucunu

ters giydiren öykülerine giriş mahiyetinde olsun bu sorular. Dedektif Dergi Genel Yayın Yönetmeni Gamze Yayık’ın 2024 Tomris Uyar Öykü Armağanı Jüri Özel Ödülü alan öykü kitabı Salyangoz Tezgahı, Alakarga Yayınları tarafından 2025 yılında yayımlandı. Daha çok polisiye edebiyat alanında eserler veren Yayık’ın bu ilk kitabı polisiye türünün dışında. Çoğunlukla erkek kahramanların, rutinin içine sıkıştırılan, görünmez hâle getirilen hayatlarından kesitleri okuyoruz. Arka kapak yazısında dediği gibi: “Gündelik hayatın sıradan görünen anlarından yola çıkarak insanın karanlık, kırılmalı ve düşsel taraflarını görünürlü kılıyor.

Her bir hikâye, kimi zaman gerçek ile hayalin iç içe geçtiği, kimi zaman da toplumsal belleğin izlerini taşıyan sahnelerle örülü.” İki kelimeyle özetlersek yalnızlıkların öyküleri. İnsanın kendine layık görülen gömleğe yaraşacağı derken kendi içerisini nasıl çırılçıplak bıraktığının öyküleri. Kahramanları kimler mi? “Aynanın çatlağında ikiye bölünen yansımasını uzun uzun seyre dalan” Selçuk. Bir yandan “Demek ki hâlâ hayattayım” diye sevinen fakat birazdan

içine düşeceği kocaman karanlık lekeyi önceden görüp kimseyi inandıramayan bey amca. Günlük yaşamın dertleriyle girdaba kapılan, buna da şükür, kıvamında çıktığı girdaptan rüyalara devam eden Hacı Süleyman. Gaip âlemindeki yalnızlığına hayalet bir kediyi yoldaş kılan genç adam. Geçim derdiyle pavyon yollarına düşen İmam Salih. Yalnızlığı alışkanlık edinmiş olanın hasetle izlediği; şu dünyanın gamını, kasavetini birkaç şakıma, birkaç gugukla dağıtan, şen şatır bir yuva kuran Martı Hanım ile Kumru Bey... Dahası için kitabı okumalısınız.

İzmir’de yazar Handan Gökçek’in yazarlık atölyelerine katılan, öyküleri edebiyat dergilerinde yayımlanan Yayık; Vapur Hikâyeleri, Ama Hâlâ Benimle-Yakından Geçen Alzheimer Öyküleri, Dark Dedektif ve Küllerinden Doğan Kadınlar adlı seçkilerde öyküleriyle yer aldı. Aynı zamanda el yapımı oyuncaklar yapan yazar, okumaktan ve yazmaktan yorulduğunda oyuncak ürettiğini söylüyor. Edebiyat da oyun kurmak değil mi zaten? Yayık, Salyangoz Tezgahı ile Müslüman mahallesinde geziyor; kitabı, ezberlerinizi bırakarak elinize almalısınız.

KONAK BELEDİYESİ

**ENGELSİZ SERVİS İLE
HAYATA ENGEL YOK**

**Herkes İçin
Erişilebilir Bir Konak**

Randevu ve Detaylı Bilgi İçin

**MİMAR
NİLÜFER
ÇINARLI MUTLU
KONAK BELEDİYE BAŞKANI**

444 35 66

KONAK İLETİŞİM MERKEZİ

KONAK'TA ÇÖZÜM TEK NUMARADA!

QR Kodu Okutunuz